

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε την 31^η Μαρτίου 2020 με την εξής σύνθεση: Ιωάννα Θεμελή Πρόεδρος και Εισηγήτρια, Ειρήνη Αψοκάρδου και Μαργαρίτα Κανάβα Μέλη.

Για να εξετάσει την από 20-2-2020 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 208/21-2-2020 της εταιρείας με την επωνυμία « .....» και τον διακριτικό τίτλο « .....», με έδρα στην ....., οδός ....., αριθμ. ...., όπως εκπροσωπείται νόμιμα,

Κατά του ..... (εφεξής αναθέτουσα αρχή), που εδρεύει στην ....., ..., αριθμ. ...., και εκπροσωπείται νόμιμα, και

Κατά της πρώτης παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία « .....» (εφεξής η πρώτη παρεμβαίνουσα), που εδρεύει στη ....., οδός ....., και εκπροσωπείται νόμιμα, και

Κατά της δεύτερης παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία « .....», με τον διακριτικό τίτλο « .....» (εφεξής η δεύτερη παρεμβαίνουσα), που εδρεύει στην ....., οδός ....., αριθμ. ...., και εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή της η προσφεύγουσα αιτείται: « *Να ακυρωθεί.. η Απόφαση της ..... στην 2η Έκτακτη Συνεδρίασή της στις 12/2/2020 (θέμα 1^ο), με την οποία έγιναν αποδεκτά τα υπ. αριθμ. ....../3-2-2020 και ...../11-2-2020 Πρακτικά της Επιτροπής Διενέργειας και αξιολόγησης των προσφορών του διαγωνισμού και αποφασίσθηκε η προσωρινή κατακύρωση του ..Διαγωνισμού ..για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του ..... και των παραρτημάτων του,*

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

..στον οικονομικό φορέα «.....» ..ως και κάθε άλλη συναφής προγενέστερη ή μεταγενέστερη πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής που σχετίζεται με την ανωτέρω διακήρυξη και αναφέρεται στον διαγωνισμό που προκηρύχθηκε με αυτήν ως και κάθε άλλη συναφής προγενέστερη ή μεταγενέστερη πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής που σχετίζεται με την ανωτέρω απόφαση και αναφέρεται στο διαγωνισμό που προκηρύχθηκε με την υπ' αριθ. .... διακήρυξη. Να αναδειχθεί η ημετέρα εταιρεία ..... ως προσωρινή ανάδοχος του έργου...»

Με την πρώτη παρέμβαση, η παρεμβαίνουσα αιτείται την απόρριψη της προσφυγής και εν τοις πράγμασι τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης.

Με τη δεύτερη παρέμβαση, η παρεμβαίνουσα αιτείται την απόρριψη της προσφυγής κατά το μέρος που στρέφεται κατά της προσφοράς της, και εν τοις πράγμασι τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης, στο μέτρο που την αφορά.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ιωάννα Θεμελή
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο επί της βάσει του προϋπολογισμού της προμήθειας ποσού 950.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 και 5 παρ. 1 και 2 του ΠΔ 39/2017, ποσού 4.750 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης με κωδικό ....., εκτύπωση από την επίσημη ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ του ΥΠΟΙΚ του παραβόλου και την ένδειξη ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ, και το από 20-2-2020 αποδεικτικό πληρωμής του παραβόλου της .....).

2. Επειδή, με την υπ' αριθμ. πρωτ. .... διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής διακηρύχθηκε Ηλεκτρονικός Ανοιχτός Διαγωνισμός Άνω των Ορίων για την ανάδειξη Αναδόχου για την «παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του ..... και των Παραρτημάτων του για

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

είκοσι τέσσερεις (24) μήνες.. με έναρξη ισχύος από την ημερομηνία υπογραφής της..», CPV ....., με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της τιμής, εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης 950.000 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α, και με καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 2-12-2019 (όροι 1.3, 2.3, 1.5 της διακήρυξης).

3. Επειδή η ως άνω διακήρυξη απεστάλη την 29-10-2019 για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και δημοσιεύτηκε στο Συμπλήρωμα της ΕΕΕΕ την 30-10-2019 όπου έλαβε αριθμό ....., και το πλήρες κείμενο αυτής αναρτήθηκε την 31-10-2019 στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ) με Α.Δ.Α.Μ. ...., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό .....

4. Επειδή, ο διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας και της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016 και συνεπώς παραδεκτά ασκήθηκε η προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ.

5. Επειδή με το υπ' αριθμ. πρωτ. ..../20-11-2019 έγγραφο, το οποίο αναρτήθηκε στην κεντρική ηλεκτρονική σελίδα του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ την 21-11-2019, και κοινοποιήθηκε αυθημερόν προς όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς μέσω της λειτουργικότητας *επικοινωνία* του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού (εφεξής η *επικοινωνία*), η αναθέτουσα αρχή παρείχε διευκρινήσεις ως προς τους όρους της διακήρυξης –μεταξύ άλλων και - ως εξής : *«...Η καθαρίστρια που θα εξυπηρετεί το μικροβιολογικό εργαστήριο θα απασχολείται συνολικά 6 ώρες (4 ώρες στο μικροβιολογικό εργαστήριο και 2 ώρες στο υπόγειο - τεχνική υπηρεσία)..»* Εν συνεχεία, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ..../20-11-2019 έγγραφο, το οποίο αναρτήθηκε στην κεντρική ηλεκτρονική σελίδα του διαγωνισμού την 22-11-2019, και κοινοποιήθηκε αυθημερόν προς όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς μέσω της *επικοινωνίας*, η αναθέτουσα αρχή παρείχε διευκρινήσεις ως προς τους όρους της διακήρυξης –μεταξύ άλλων και - ως εξής : *«...Σύμφωνα με το Ημερήσιο Πρόγραμμα που περιγράφεται στον πίνακα της σελίδας 71 της διακήρυξης, διευκρινίζεται ότι από Δευτέρα έως Παρασκευή, θα απασχολούνται είκοσι δύο (22) άτομα και τα Σαββατοκύριακα*

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

δέκα τέσσερα (14) άτομα. Ως εκ τούτου σε περίπτωση απουσίας (για οποιοδήποτε λόγο) κάποιου από τα απαιτούμενα άτομα, ο ανάδοχος υποχρεούται να αντικαθιστά το άτομο που απουσιάζει, έτσι ώστε, σε κάθε περίπτωση, να απασχολούνται όχι λιγότερα από 22 άτομα τις καθημερινές (από Δευτέρα έως Παρασκευή) και όχι λιγότερα από 14 άτομα τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες. Όσον αφορά τα άτομα τα οποία θα απασχολούνται κατά τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, αυτά αναφέρονται αναλυτικά στο πρώτο μέρος του πίνακα της διακήρυξης, που αφορά την 7ήμερη εργασία...» Ακολούθως, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ....../25-11-2019 έγγραφο, το οποίο αναρτήθηκε αυθημερόν στην κεντρική σελίδα του διαγωνισμού και κοινοποιήθηκε αυθημερόν προς όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς μέσω της επικοινωνίας, η αναθέτουσα αρχή παρέιχε διευκρινήσεις ως προς τους όρους της διακήρυξης –μεταξύ άλλων και - ως εξής : «...διευκρινίζουμε ότι η καθαριότητα των χώρων που θα εκτελείται 5 φορές την εβδομάδα δεν αφορά τις ημέρες των επίσημων αργιών...»

6. Επειδή, ως έχει κριθεί, η πράξη με την οποία παρέχονται διευκρινήσεις όρων του διαγωνισμού, χωρίς τροποποίηση αυτών, εντάσσεται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης στους οποίους αναφέρεται, δεσμεύοντας τους ενδιαφερόμενους να λάβουν μέρος στον διαγωνισμό. Τούτο όμως, υπό την προϋπόθεση ότι η πράξη έχει κοινοποιηθεί όχι μόνον προς αυτόν που ζήτησε τη διευκρίνηση, αλλά και προς τους λοιπούς ενδιαφερόμενους να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό έξι ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών (ΣτΕ 2418/2017, Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 340. Δ. Ράικος, Ε. Βλάχου, Ε. Σαββίδη *Δημόσιες Συμβάσεις, Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Εκδόσεις Σάκκουλας 2018, σελ. 629). Συνεπώς, οι ως άνω διευκρινήσεις (σκέψη 5), δεδομένου ότι προσηκόντως -ήτοι και με ανάρτηση στην κεντρική σελίδα του διαγωνισμού, και μέσω της επικοινωνίας, κοινοποιήθηκαν εμπροθέσμως προς πάντα ενδιαφερόμενο προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών που είχε ορισθεί για την 2-12-2019 (όρος 1.5 της διακήρυξης), και δεν αμφισβητήθηκαν επικαίρως ως προς την νομιμότητά τους, εντάχθηκαν στο κανονιστικό πλαίσιο της υπό εξέταση διαδικασίας,

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

συμπληρώνοντας τους όρους της διακήρυξης στους οποίους αφορούν, σύμφωνα με το άρθ. 67 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και τον όρο 2.1.3 της διακήρυξης (βλ. και σχετική παγία νομολογία επί του προγενέστερου δικαίου το οποίο δεν διαφοροποιείται από τον ν. 4412/2016: ΕΑ ΣτΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕφΑθ (αναστ.) 451/2014, 437/2013).

7. Επειδή στον διαγωνισμό συμμετείχαν η προσφεύγουσα, η πρώτη και η δεύτερη παρεμβαίνουσες καθώς και οι οικονομικοί φορείς ....., ..., έχοντας υποβάλει τις με αριθ. ...., ..., ..., ..., ... και ..... προσφορές τους αντίστοιχα καθώς και ακόμη δύο εταιρείες.

8. Επειδή η Εφορεία της αναθέτουσας αρχής με την υπ' αριθ. 41/12-2-2020 Απόφαση (θέμα 1^ο) : ι) ενέκρινε το με αριθ. ....../3-2-2020 Πρακτικό της Επιτροπής του Διαγωνισμού με το οποίο αξιολογήθηκαν τα δικαιολογητικά συμμετοχής και οι τεχνικές προσφορές, ιι) ενέκρινε το με αριθ. ....../11-2-2020 Πρακτικό της Επιτροπής με το οποίο αξιολογήθηκαν οι οικονομικές προσφορές, ιιι) έκανε δεκτές οι προσφορές των ως άνω έξι διαγωνιζομένων οικονομικών φορέων (σκέψη 7) με την εξής σειρά κατάταξης :

<i>ΕΤΑΙΡΕΙΑ</i>	<i>ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΗ ΤΙΜΗ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ ...</i>
1.	871.944,68
2.	872.131,44
3.	875.280,00
4.	887.760,00
6.	909.360,00....

iv) και ανέδειξε την πρώτη παρεμβαίνουσα προσωρινή ανάδοχο του διαγωνισμού. Η προσβαλλόμενη απόφαση, με ενσωματωμένο τα σχετικά Πρακτικά κοινοποιήθηκε την 13-2-2020 στην προσφεύγουσα και στις συνδιαγωνιζόμενες εταιρείες μέσω της *επικοινωνίας*.

9. Επειδή κατά της ως άνω απόφασης ασκήθηκε η υπό κρίση προσφυγή νόμιμα και εμπρόθεσμα με ανάρτηση στην *επικοινωνία* την 20-2-2020, και με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου, και κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ αυθημερόν από την προσφεύγουσα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

10. Επειδή την 21-2-2019 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη στο άρθ. 365 παρ. 1 περ. (α) του ν. 4412/20169 και στο άρθ. 9 παρ. παρ. 1 περ. (α) του ΠΔ 39/2017, κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής, στις δύο παρεμβαίνουσες κατά των προσφορών των οποίων στρέφεται και την 24-2-2020 προς όλα τα μέλη, μέσω της επικοινωνίας.

11. Επειδή υπέρ της διατήρησης της προσβαλλόμενης απόφασης εμπρόθεσμα, με προφανές έννομο συμφέρον, καθόσον η προσφυγή στρέφεται κατά της αποδοχής της προσφοράς της και της ανάδειξής της ως προσωρινής αναδόχου, ασκήθηκε την 27-2-2020 η με αριθ. ΑΕΠΠ ΠΑΡ ...../2020 παρέμβαση της αναδειχθείσας προσωρινής αναδόχου, με τον νόμιμο προβλεπόμενο κατ' άρθ. 362 ν. 4412/2016 και άρθ. 7 ΠΔ 39/ τρόπο, κατάθεσης στην επικοινωνία και κοινοποίηση στην ΑΕΠΠ αυθημερόν από την πρώτη παρεμβαίνουσα, και την 3-3-2020 από την αναθέτουσα αρχή, με μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

12. Επειδή υπέρ της διατήρησης της προσβαλλόμενης απόφασης εμπρόθεσμα, με προφανές έννομο συμφέρον, καθόσον η προσφυγή στρέφεται κατά της αποδοχής της προσφοράς της, ασκήθηκε την 29-2-2020 η με αριθ. ΑΕΠΠ ΠΑΡ ...../2020 παρέμβαση της δεύτερης παρεμβαίνουσας, με τον νόμιμο προβλεπόμενο κατ' άρθ. 362 ν. 4412/2016 και άρθ. 7 ΠΔ 39/ τρόπο, κατάθεσης στην επικοινωνία και κοινοποίηση στην ΑΕΠΠ αυθημερόν από την δεύτερη παρεμβαίνουσα και την 3-3-2020 από την αναθέτουσα αρχή, με μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

13. Επειδή την 3-3-2020 η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε στην ΑΕΠΠ το με αριθ. πρωτ. ..../3-3-2020 έγγραφο με τις απόψεις της επί της προσφυγής μέσω της επικοινωνίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθ. 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και το άρθ. 9 παρ. 1 του ΠΔ 39/2017, και με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς την ΑΕΠΠ, γνωστοποιώντας αυθημερόν τις απόψεις της και προς την προσφεύγουσα, μέσω της επικοινωνίας, σύμφωνα με τον νόμο.

14. Επειδή η προσφεύγουσα εμπρόθεσμα και παραδεκτά σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθ. 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016 ως τροποποιημένο

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

ισχύει, κατέθεσε προσηκόντως μέσω της *επικοινωνίας*, την 17-3-2020 Υπόμνημα επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής

15. Επειδή η υπό εξέταση προσφυγή εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346, παρ. 1, 360, και 366 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 παρ. 1, και 15 του ΠΔ 39/2017, κατόπιν της με αριθ. 282/2020 Πράξης της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου *περί ορισμού ημερομηνίας εξέτασης προδικαστικής προσφυγής και εισηγητή-κλήση περί απόψεων επί αιτήματος προσωρινών μέτρων.*

16. Επειδή η προσφεύγουσα της οποίας η προσφορά κατετάγη με την προσβαλλόμενη στην τρίτη θέση (σκέψη 8)-, ισχυρίζεται ότι πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, διότι έκανε δεκτές, ενώ έπρεπε να απορρίψει ως απαράδεκτες τις οικονομικές προσφορές των παρεμβαινουσών των οποίων οι οικονομικές προσφορές κατετάγησαν ως οικονομικά συμφερότερες από την προσφορά της. Επομένως, η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, στο μέτρο που επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης και την απόρριψη της οικονομικής προσφοράς όχι μόνο της αναδειχθείσας προσωρινής αναδόχου αλλά και της προτασόμενης αυτής δεύτερης παρεμβαίνουσας, επί τω τέλει όπως αναδειχθεί η ίδια ανάδοχος της προμήθειας, έχοντας υποβάλει την αμέσως επόμενη, τρίτη κατά σειρά, νόμιμη και συμφερότερη οικονομική προσφορά βάσει του κριτηρίου ανάθεσης. Σχετικά, έχει γίνει σχετικά *ad hoc* δεκτό από την νομολογία ότι η αιτούσα η οποία κατατάχθηκε σε χαμηλότερες κατά σειρά μειοδοσίας θέσεις σε διαγωνισμό «*με έννομο συμφέρον ασκεί την κρινόμενη αίτηση, καθόσον, με αυτή προβάλλει αιτιάσεις, οι οποίες αναφέρονται στο περιεχόμενο των οικονομικών προσφορών των προτασόμενων αυτής, κατά σειρά κατάταξης, εταιρειών, η αποδοχή των οποίων (αιτιάσεων), θεμελιώνει προσδοκία ανάθεσης της επίμαχης σύμβασης σε αυτή*» (ΔΕΦ Αθ 711/2013, ΔΕΦ Αθ 873/2012, ΔΕΦΑθ 311/2013). Επομένως, η προσφεύγουσα θεμελιώνει, εν προκειμένω, το έννομο συμφέρον της για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής παρά την τρίτη θέση της στη σειρά μειοδοσίας, ως μία εκ των συμμετεχουσών εταιρειών με αποδεκτές προσφορές στον διαγωνισμό, που εύλογα προσδοκά να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση και, ως εκ τούτου, επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης ως προς την αποδοχή των δύο παρεμβαινουσών,

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

επικαλούμενη άμεση βλάβη από την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία, κατά τους ισχυρισμούς της, παραβιάζει τους κανόνες που αφορούν στις διαδικασίες ανάθεσης (πρβλ. ενδεικτικά ΣΤΕ 956/95 ΔΔικ 1995/577, ΣΤΕ Ολομ. 280/96, Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», ΔιοικΔ, 2010, τ. 4, σελ 846- 7). Επομένως, νομίμως και παραδεκτώς ασκείται η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή και φέρεται προς εξέταση ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ.

17. Επειδή η προσφεύγουσα, επικαλούμενη το άρθ. 68 του ν. 3863/2010, τον όρο 2.4.4 της διακήρυξης, τα άρθ. 18 παρ 2 και 71 του ν. 4412/2016, τις αρχές της νομιμότητας, της τυπικότητας ισχυρίζεται ότι πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, διότι αποδέχθηκε μη νόμιμα, ενώ έπρεπε να απορρίψει τη προσφορά της δεύτερης καταταγείσας δεύτερης παρεμβαίνουσας, διότι «... . *B.2.1 Μη νόμιμη η Οικονομική Προσφορά της εταιρείας ..... καθώς δεν υπολογίζει ορθά τις συνολικές ώρες 24 μηνών από Δευτέρα έως Κυριακή & Αργίες καθώς και τις συνολικές ώρες επιπλέον Κυριακής & Αργίας με αποτέλεσμα η προσφορά της να υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους. Η εταιρεία ..... έχει υπολογίσει συνολικά 101.270 ώρες για το χρονικό διάστημα των 24 μηνών που θα είναι η διάρκεια της σύμβασης. Οι ώρες αυτές προκύπτει ότι αντιστοιχούν σε :*

ΣΥΝΟΛΟ ΗΜΕΡΩΝ ΓΙΑ 24 ΜΗΝΕΣ	ΩΡΕΣ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
510 ημέρες Δευτέρα-Παρασκευή (255/έτος)	155 ώρες	79.050 ώρες
104 Σάββατα (52/έτος)	101 ώρες	10.504 ώρες
116 Κυριακές-Αργίες (58/έτος)	101 ώρες	11.716 ώρες
ΣΥΝΟΛΟ 730 ημέρες για 24 μήνες (άρα ΣΥΝΟΛΟ 365 ημέρες για 12 μήνες)		101.270 ώρες για 24 μήνες

Δεδομένου ότι καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών ήταν η 02/12/2019 και διενέργειας η 06/12/2019, έπρεπε να ληφθεί υπόψη στην κοστολόγηση της προσφοράς το γεγονός ότι το πρώτο έτος από την διετία της διάρκειας της σύμβασης είναι δίσεκτο και αντιστοιχεί σε 366 ημέρες και όχι σε 365. Κάτ' επέκταση ο συνολικός αριθμός ημερών για το διάστημα των 24 μηνών είναι 731 ημέρες και όχι 730. Ομοίως, η εταιρεία ..... έχει υπολογίσει λανθασμένα συνολικά 11.716 ώρες για Κυριακές & Αργίες για το

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

χρονικό διάστημα των 24 μηνών που θα είναι η διάρκεια της σύμβασης. Επομένως προκύπτει ότι έχουν υπολογίσει ετησίως 58 Κυριακές-Αργίες (116ημέρες/2έτη) που αντιστοιχούν συγκεκριμένα σε 52 Κυριακές και 6 Αργίες. Με το άρθρο 42, του Ν.4554/2018 ορίστηκε και η 26η Δεκεμβρίου ως ημέρα υποχρεωτικής αργίας διαμορφώνοντας τις επίσημες αργίες από έξι (6) σε επτά (7) κάθε έτος και συγκεκριμένα : 1) 25η Μαρτίου 2) 1η Μαΐου 3) Δευτέρα του Πάσχα 4) 15η Αυγούστου 5) 28η Οκτωβρίου 6) 25η Δεκεμβρίου 7) 26η Δεκεμβρίου. Κάτ'επέκταση ο συνολικός αριθμός Κυριακών-Αργιών για το διάστημα των 24 μηνών είναι 118 ημέρες και όχι 116. Επομένως αναλόγως διαμορφώνονται σε 11.918 ώρες Κυριακών-Αργιών (118 ημέρες *101 ώρες), οι 11.716 ώρες που έχουν υπολογίσει, οι οποίες με την σειρά τους διαμορφώνουν ανάλογα τις νόμιμες αποδοχές και ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων, τόσο ως προς το κόστος της δαπάνης για την απασχόληση Κυριακών-Αργιών, όσο και προς το κόστος για την δαπάνη των δώρων εορτών, επιδόματος αδείας και κόστος αντικατάστασης σε κανονική άδεια. Επομένως διαμορφώνονται τα μεγέθη όλων των ανωτέρω κατηγοριών συνολικών ωρών σύμφωνα με τα οριζόμενα εκ του νόμου, προκύπτουν τα ακόλουθα σύνολα ωρών:

ΣΥΝΟΛΟ ΗΜΕΡΩΝ ΓΙΑ 24 ΜΗΝΕΣ	ΩΡΕΣ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
509 ημέρες Δευτέρα-Παρασκευή	155 ώρες	78.895 ώρες
104 Σάββατα (52/έτος)	101 ώρες	10.504 ώρες
118 Κυριακές-Αργίες (59/έτος)	101 ώρες	11.918 ώρες
ΣΥΝΟΛΟ 731 ημέρες για 24 μήνες (άρα ΣΥΝΟΛΟ 366 + 365 ημέρες για 24 μήνες)		101.317 ώρες για 24 μήνες

τα οποία με την σειρά τους διαμορφώνουν ανάλογα τις νόμιμες αποδοχές και ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων, ως ακολούθως :

ΩΡΕΣ 24 ΜΗΝΩΝ		
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΤΟΥΣ ΑΠΟ ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ	101.317	509 ΔΠ * 155 104 Σ * 101 118 ΚΑ* 101
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΚΥΡΙΑΚΗΣ & ΑΡΓΙΑΣ	11.918	118 ΚΑ * 101
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΝΥΧΤΑΣ	6.579	731*9

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

A/A	ΣΤΟΙΧΕΙΟ	ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΑΞΙΑ ΕΤΟΥΣ	ΑΞΙΑ ΜΗΝΑ
1	ΜΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΣ	29,04*6/40=4,36	101.317 ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΓΙΑ 2 ΕΤΗ ΩΡΕΣ*4,36 ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	441.742,12	18.405,92
2	ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΝΥΧΤΑ 25%	4,36*25%=1,09 ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	6.579 ΩΡΕΣ ΝΥΧΤΑΣ Χ 1,09 ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	7.171,11	298,80
3	ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 75%	4,36*75%=3,27 ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	11.918 ΩΡΕΣ ΝΥΧΤΑΣ Χ 3,27 ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	38.971,86	1.623,83
	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΙΚΤΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ		ΑΞΙΑ ΜΗΝΑ 18.405,92+298,80+1.623,83=20.328,55/26 ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ = 781,87 ΣΥΝΟΛΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΝΥΧΤΑΣ		781,87
4	ΕΠΙΔΟΣΜΑ ΑΔΕΙΑΣ		781,87*26 ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ	20.328,62	847,03
5	Δ. ΠΑΣΧΑ		781,87*1,04166*30 ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ	24.433,28	1.018,05
6	ΔΩΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ		781,87*1,04166*50 ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ	40.722,14	1.696,76
7	ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ (ΣΥΜΠ/ΝΟΥ ΕΠΙΔ.-ΔΩΡΩΝ)		(1/12)*24/26*(α/α1 έως α/α6) + 781,87 (ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΑΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2ο ΕΤΟΣ)	44.887,19	1.870,30
8	ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ		ΑΞΙΑ ΕΤΟΥΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ/12 ΜΗΝΕΣ	3.740,60	155,86
9	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΔΟΧΩΝ Α/Α 1 ΕΩΣ Α/Α 8			621.996,92	25.916,54
10	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΦΟΡΩΝ Α/Α 8 * 26,96%			167.690,37	6.987,10
11	ΕΙΣΦΟΡΑ Υ/Ε.Λ.Π.Κ.			1.120,00	46,67
12	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ Α/Α9 ΕΩΣ Α/Α 11			790.807,29	32.950,31

Ούτω, από τα ανωτέρω προκύπτει διαφορά 59,05 € μηνιαίως στο ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος που θα έπρεπε να έχουν υπολογίσει με βάση την οικονομική προσφορά τους και τα ορθά σύνολα ωρών ανά κατηγορία και επομένως ότι η οικονομική προσφορά της εταιρείας ..... υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους, δεν καλύπτει τις νόμιμες δαπάνες του προκηρυχθέντος έργου, είναι ζημιογόνα κατά την έννοια των διατάξεων του Νόμου και των όρων της διακήρυξης και ως εκ τούτου πρέπει να μην γίνει δεκτή και να απορριφθεί (Ε ΣτΕ 1344/2008, 1090/2006).

B.2.2 Μη νόμιμη η Οικονομική Προσφορά της εταιρείας ..... καθώς αναγράφει λανθασμένο αριθμό εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. Σύμφωνα με το άρθρο 2. «Γενικοί και Ειδικό Όροι Συμμετοχής» παρ. 2.4.4 «Περιεχόμενα Φακέλου Οικονομική Προσφορά / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» μέσα στον (υπο)φάκελο της οικονομικής προσφοράς «...οι προσφέροντες πρέπει - επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς - να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της οικονομικής τους προσφοράς τα εξής στοιχεία, τα οποία απαιτούνται βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του Ν.3863/2010 (όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν.4144/2013): (α) τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο...» Η εταιρεία ..... στο κεφάλαιο της οικονομικής προσφοράς της που αναφέρει τα στοιχεία που ζητούνται

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 1 του Ν.3863/2010 αναφέρει ότι : «...ο αριθμός εργαζομένων που απαιτούνται για την εκτέλεση της παροχής υπηρεσιών ημέρες και ώρες εργασίας είναι ως κάτωθι:

.....-ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΤΜΗΜΑ	ΩΡΑΡΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, (7 φορές την εβδομάδα)	ΑΤΟΜΑ
Νευρολογικό τμήμα Α & Νευρολογικό τμήμα Β	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Νευρολογικό τμήμα Γ& Νευρολογικό τμήμα Δ	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Πτέρυγα	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Πτέρυγα	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Πτέρυγα	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Εξωτερικά Ιατρεία	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Μαγειρεία	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Ξενώνας	8:00' -14:00' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Μικροβιολογικό Εργαστήριο	7:00' -13:00' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Κεντρικό κτήριο Νοσοκομείου	8:30' -13:30' (5ωρο)	1 μεταφορέας (άντρας)
Μαγειρεία & Γενική Καθαριότητα	8:00' -12:00' (4ωρο)	1 μεταφορέας (άντρας)
Ολόκληρο το κεντρικό Νοσοκομείο	14:30' - 22:30' (8ωρο)	2 (καθαρίστριες)
Ολόκληρο το κεντρικό Νοσοκομείο	22:30' - 6:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
ΤΜΗΜΑ	ΩΡΑΡΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (5 φορές την εβδομάδα)	ΑΤΟΜΑ
Δημητρέσσα 10	6:30' -13:30' (7ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Διοίκηση - Υπόγεια* - Τεχνική Υπηρεσία*	6:30' -12:30' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Ειδικά Ιατρεία (Παπαδιαμαντοπούλου 7, Ισόγειο & ημιόροφος) & Βιβλιοθήκη (Σισίνη 13)	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Φορμίλωνος 150	8:00' -14:00' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Νοσοκομείο Ημέρας	8:00' -14:00' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
ΚΕΠ	7:00' -13:00' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Πρόγραμμα «ΑΘΗΝΑ» (.....) & Οικονομικές Υπηρεσίες (.....) & Εγχυτήριο (.....)	9:30' -17:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Εργαστήρια	6:30' -13:30' (7ωρο)	1 (καθαρίστρια)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΟΜΩΝ:	22»

Η αναφορά όμως στην απασχόληση είκοσι δύο (22) ατόμων, τα δεκατέσσερα (14) άτομα με 7ημερη απασχόληση και τα υπόλοιπα οκτώ (8) άτομα με 5ημέρη

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

απασχόληση δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, τις οποίες οφείλει να εφαρμόζει κατά γράμμα ο ανάδοχος, καθώς δεν προβλέπεται να απασχολείται εργαζόμενος χωρίς καμία ημέρα ανάπαυσης (7ήμερη απασχόληση). Ούτω, από τα ανωτέρω και σύμφωνα με τους όρους της σχετικής διακήρυξης, η προσφορά της εταιρείας ..... δεν είναι σύμφωνη με την κείμενη εργατική νομοθεσία και ως εκ τούτου η εν λόγω εταιρεία πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη. Β.2.3 Μη νόμιμη η Οικονομική Προσφορά της εταιρείας ..... καθώς δεν αναγράφει με σαφήνεια τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο. Σύμφωνα με το άρθρο 2. «Γενικοί και Ειδικοί Όροι Συμμετοχής» παρ. 2.4.4 «Περιεχόμενα Φακέλου Οικονομική Προσφορά / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών μέσα στον (υπο)φάκελο της οικονομικής προσφοράς ...οι προσφέροντες πρέπει - επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς - να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της οικονομικής τους προσφοράς τα εξής στοιχεία, τα οποία απαιτούνται βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του Ν.3863/2010 (όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν.4144/2013): (α) τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, (β) τις ημέρες και ώρες εργασίας, (γ) τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι, (δ) το ύψος του προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων, (ε) το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, (στ) τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο Η εταιρεία ..... στο κεφάλαιο της οικονομικής προσφοράς της που αναφέρει τα στοιχεία που ζητούνται σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 1 του Ν.3863/2010 αναφέρει ότι: «...τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο είναι 611,38 τ.μ. περίπου.» Η συγκεκριμένη απάντηση είναι ξεκάθαρα ελλιπής, καθώς αναγράφει τα τετραγωνικά που αντιστοιχούν στην απασχόληση των καθαριστών κατά τις καθημερινές μόνο (13.450,30 τ.μ. / 22 άτομα) ενώ δεν γίνεται καμία αναφορά για τα τετραγωνικά που αντιστοιχούν στα άτομα που θα απασχοληθούν τα Σαββατοκύριακα (14 άτομα). Με δεδομένο μάλιστα ότι εκ των όρων της διακήρυξης προκύπτει ότι διαφορετικά τετραγωνικά μέτρα απαιτείται να καθαρίζονται από διαφορετικό αριθμό εργαζομένων κατά τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες και διαφορετικά τετραγωνικά μέτρα απαιτείται να καθαρίζονται από διαφορετικό αριθμό

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

εργαζομένων κατά τις εργάσιμες ημέρες, ήτοι στην διακήρυξη υπάρχει σαφής διαχωρισμός εργαζομένων ανά εργάσιμες ημέρες και ανά σαββατοκύριακα και αργίες αλλά και σαφής διαχωρισμός τετραγωνικών μέτρων που καθαρίζουν διαφορετικοί εργαζόμενοι ανά εργάσιμες ημέρες και τετραγωνικών μέτρων που καθαρίζει διαφορετικός αριθμός εργαζομένων ανά Σαββατοκύριακα και αργίες καθίσταται σαφές ότι η προσφορά της εταιρείας ..... θα πρέπει να απορριφθεί διότι δηλώνει στα στοιχεία του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 μη νόμιμα τα τετραγωνικά τα τετραγωνικά που αντιστοιχούν στην απασχόληση των καθαριστών κατά τις καθημερινές μόνο (13.450,30 τ.μ. / 22 άτομα) ενώ δεν γίνεται καμία αναφορά για τα τετραγωνικά του αντιστοιχούν στα άτομα που θα απασχοληθούν τα Σαββατοκύριακα (14 άτομα), παραβιάζοντας και την ρητή απαίτηση της διακήρυξης για καθαρισμό συγκεκριμένων επιφανειών από συγκεκριμένα άτομα κατά τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες. Επομένως η προσφορά της εταιρείας ..... δεν εξειδίκευσε στην οικονομική της προσφορά με σαφήνεια τα στοιχεία τα οποία απαιτούνται βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του Ν.3863/2010 (όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν.4144/2013) και τα οποία υποχρεούται η εταιρεία να δηλώσει επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς της. Κατ' επέκταση πρέπει η προσφορά της εταιρείας ..... να μην γίνει δεκτή και να απορριφθεί. Β.2.4 Μη νόμιμη η Οικονομική Προσφορά της εταιρείας ..... καθώς δεν υπολογίζει εύλογο ποσοστό εργολαβικού κέρδους. Κατά παγία νομολογία, δεν μπορεί να υποστηριχθεί σοβαρά ότι κάποιος συμμετέχει σε διαγωνισμό χωρίς να αποβλέπει σε εύλογο εργολαβικό κέρδος. Ούτω, κατ' επανάληψη έχει κριθεί ότι το εργολαβικό κέρδος δεν μπορεί να κριθεί εύλογο όταν αυτό είναι μηδενικό ή πάρα πολύ χαμηλό και δεν αφήσει ουσιαστικά περιθώριο κέρδους κατά τρόπο που να μη θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σύμβασης. Τυχόν λόγοι που οδηγούν σε συμπίεση του κέρδους πρέπει να προκύπτουν από αντικειμενικά και επαληθεύσιμα κριτήρια από τα οποία να προκύπτουν οι λόγοι που οδήγησαν στη συμπίεση προκειμένου να ελεγχθεί η ορθότητα τους. Η κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς το εύλογο του εργολαβικού κέρδους ελέγχεται ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής. Τα άκρα όρια καθορίζονται συνήθως:

α) Από το λογικό κατά την κοινή πείρα και αντίληψη, περιεχόμενο της αόριστης

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

αξιολογικής έννοιας, σε συνδυασμό με την ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της συγκεκριμένης περίπτωσης, ο ακριβής προσδιορισμός της οποίας ανατίθεται από τον εφαρμοστέο κανόνα δικαίου στο διοικητικό όργανο, σε συνδυασμό προς το επιδιωκόμενο από τον κανόνα αυτό σκοπό δημοσίου συμφέροντος, β) Από την ισότητα κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας γ) Από τις αρχές της χρηστής διοίκησης, δηλαδή την αγαθή κρίση που πρέπει να διέπει γενικώς τα διοικητικά όργανα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, της αναλογικότητας και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου. Περαιτέρω, ερμηνεύοντας το άρθρο 68 παρ. 1 του ν. 3863/2010, το οποίο απηχεί η διακήρυξη στο άρθρο 2.4.4. (κατωτέρω) σε συνδυασμό με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 που ρυθμίζουν το ζήτημα των ασυνήθιστων χαμηλών προσφορών, η νομολογία έχει δεχθεί ότι στους διαγωνισμούς πρέπει να υπολογίζεται ένα εύλογο ποσό εργολαβικού κέρδους, διοικητικού κόστους και ενόψει του ότι αυτά δεν είναι καθορισμένα, οφείλει η αναθέτουσα αρχή να εξετάσει αν, λαμβανομένου υπ' όψη των δεδομένων της υπό σύναψη συμβάσεως, τα αναφερόμενα στη προσφορά ποσά είναι εύλογα ώστε να μην νοθεύεται η αρχή του ανταγωνισμού που διέπει τη σύναψη της συμβάσεως και να μην καταστρατηγείται η υποχρέωση του αναδόχου να προσφέρει τιμή που καλύπτει πραγματικά και όχι πλασματικά τα αναφερόμενα στην ως άνω διάταξη ποσά. Στην προκειμένη περίπτωση στο άρθρο 2. «Γενικοί και Ειδικό Όροι Συμμετοχής» παρ. 2.4.4 «Περιεχόμενα Φακέλου Οικονομική Προσφορά / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» ορίζει ότι μέσα στον (υπο)φάκελο της οικονομικής προσφοράς «...οι προσφέροντες πρέπει - επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς - να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της οικονομικής τους προσφοράς τα εξής στοιχεία, τα οποία απαιτούνται βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του Ν.3863/2010 (όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν.4144/2013): ... Επισημαίνεται ότι στην προσφορά τους οι υποψήφιοι πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό ..του εργολαβικού τους κέρδους..» Σύμφωνα με την οικονομική της προσφορά η εταιρεία ..... έχει υπολογισθεί ως εργολαβικό κέρδος το ποσό του 66,67 € μηνιαίως, το οποίο είναι προφανές ότι δεν είναι εύλογο κατά την έννοια του νόμου και της διακήρυξης, διότι λόγω του ύψους του εξομοιούται κατ' ουσία προς μηδενικό. Σε κάθε περίπτωση, και αφού ληφθούν υπ' όψη τα δεδομένα

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

της συμβάσεως που θα συναφθεί (διετία) καθώς και οι ιδιαιτερότητες που παρουσιάζονται για την παροχή των υπηρεσιών σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης δεν δικαιολογείται το ύψος του ποσού το οποίο εξομοιούται προς μηδενικό. Δηλαδή, δεν μπορεί βάσιμα να υποστηριχθεί ότι ο ανάδοχος επί δυο έτη θα παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες αποβλέποντας να έχει μηνιαίο κέρδος ύψους τριάντα (66,67 €) ευρώ. Η συμπίεση του ποσού στο ύψος αυτό έγινε για προφανείς λόγους (επίτευξη χαμηλής τιμής) και όχι γιατί το ποσό τούτο ανταποκρίνεται πραγματικά στις ανάγκες του έργου και στα δεδομένα της συμβάσεως κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα. Συνεπώς, το ποσό τούτο σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως εύλογο! Επιπρόσθετα, ως προς το εργολαβικό κέρδος, έχει γίνει δεκτό από τη νομολογία ότι οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου (πέραν του ελάχιστου εργατικού κόστους και του ευλόγου ποσοστού διοικητικού κόστους) πρέπει να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μην θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως (Ε.Α. ΣτΕ 108/2014, 198, 328/2013, 970/2010, 1257, 1262, 1297, 1299/2009, 272/2008 κ.ά.). Η απαίτηση του νόμου για οικονομική προσφορά με πρόβλεψη και των ως άνω ευλόγων ποσοστών διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων και εργολαβικού οφέλους, αποβλέπει στο να μη τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως, στη σύναψη της οποίας κατατείνει ο διαγωνισμός. Άλλωστε, δεν δύναται να υποστηριχθεί σοβαρώς, ότι κάποιος συμμετέχει στο διαγωνισμό, χωρίς να αποβλέπει σε εύλογο εργολαβικό όφελος - κέρδος, απλώς, για να εξασφαλίσει εργασία στους απασχολούμενους του. Ακόμα σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 1299/2009 Απόφαση της Ε.Α. του ΣτΕ λειτουργικό κόστος μίας επιχείρησης δεν αποτελεί μόνον το κόστος αμοιβής των εργαζομένων, επομένως στην οικονομική της προσφορά θα πρέπει καταρχήν να ενσωματώνεται ένα ποσό, το οποίο αντιστοιχεί στις λοιπές λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, ενώ περαιτέρω θα πρέπει να συνυπολογίζεται και ένα εύλογο περιθώριο κέρδους (πρβλ ΕΑ 675/2002, ΔΕ 873/2012). Επιπρόσθετα ο απαιτούμενος από τους ανωτέρω παρατεθέντες όρους της διακήρυξης υπολογισμός, στις προσφορές των διαγωνιζομένων, ενός εύλογου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, του κόστους των αναλωσίμων, καθώς και των νόμιμων κρατήσεων, αποσκοπεί στην αναλυτική περιγραφή του κόστους παροχής των εργασιών, ούτως ώστε να είναι ελέγξιμο το ύψος της οικονομικής προσφοράς

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

σε σχέση με το αντικείμενο της υπηρεσίας, ώστε να αποτρέπεται αφενός η έμμεση καταστρατήγηση της επί ποινή αποκλεισμού ... υποχρέωσης του αναδόχου να προσφέρει τιμή, η οποία καλύπτει πραγματικά και όχι πλασματικά το κόστος των αμοιβών και της ασφάλισης του προσωπικού και αφετέρου της επίσης επί ποινή αποκλεισμού τιθέμενης υποχρέωσής του να μην εφαρμόζει πολιτική τιμών κάτω του πραγματικού κόστους. Ούτω η οικονομική προσφορά διαγωνιζόμενου δεν μπορεί, κατά κοινή αντίληψη, να συντίθεται μόνο από το κόστος της μισθοδοσίας του προσωπικού που θα απασχοληθεί στην παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει και το λειτουργικό (διοικητικό) κόστος, καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μη θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης. Με βάση λοιπόν τα ανωτέρω είναι σαφές ότι η εν λόγω εταιρεία υπολογίζει εργολαβικό κέρδος που σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι «εύλογο» κατά την έννοια του Νόμου και αν γίνει δεκτό ως τέτοιο θα θέσει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης που θα υπογράψει. Επιπλέον σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 339/2013 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών προσφορά εταιρείας απορρίφθηκε καθώς στην οικονομική της προσφορά συμπεριέλαβε σχεδόν μηδαμινά ποσά για το διοικητικό κόστος παροχής των σχετικών υπηρεσιών, τα αναλώσιμα και το εργολαβικό κέρδος. Ούτω, από τα ανωτέρω και σύμφωνα με τους όρους της σχετικής διακήρυξης, η προσφορά της εταιρείας ..... δεν καλύπτει τις νόμιμες δαπάνες του προκηρυχθέντος έργου, είναι ζημιογόνα κατά την έννοια των διατάξεων του Νόμου και των όρων της διακήρυξης και ως εκ τούτου η εν λόγω εταιρεία πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη (ΕΑ ΣΤΕ 1344/2008, 1090/2006).»

18. Επειδή η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στις απόψεις της επί των λόγων της προσφυγής κατά της προσφοράς της δεύτερης παρεμβαίνουσας ότι «.....Όσον αφορά το εργολαβικό κέρδος Σύμφωνα με την Απόφαση 6/2016 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων α) δεν προβλέπεται σε κάποια διάταξη νόμου το εύλογο, αριθμητικά, ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και β) ο προσφέρων οικονομικός φορέας είναι αυτός που υποχρεούται να περιλάβει στην προσφορά του ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους, αναλωσίμων καθώς και εργολαβικού κέρδους, το οποίο θα κρίνεται από την κοινή πείρα και λογική.

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

Επίσης η Επιτροπή έχει κρίνει ως εύλογο το εργολαβικό κέρδος όλων των εταιρειών των οποίων έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά. Όσον αφορά τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά εργαζόμενο η Επιτροπή έχει κάνει αποδεκτή τη σαφή αναγραφή των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο».

19. Επειδή η προσφεύγουσα αναφέρει στο Υπόμνημά της επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής «.. Β) Επί των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά εργαζόμενο Η γενική μνεία στο έγγραφο των απόψεων της αναθέτουσας αρχής ότι «η Επιτροπή έχει κάνει αποδεκτή τη σαφή αναγραφή των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο», δεν συνιστά επαρκή αιτιολογία για την απόρριψη των ισχυρισμών της προδικαστικής προσφυγής μου (Α.Ε.Π.Π. 59/2020, σκ. 50). Η αναγραφή των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο αποτελεί υποχρέωση σύμφωνα τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 και μάλιστα επί ποινής αποκλεισμού. Όμως το γεγονός ότι από τη διακήρυξη του διαγωνισμού προσδιορίζονται με σαφήνεια τα τετραγωνικά μέτρα των προς καθαρισμό χώρων, αλλά και ο αριθμός των ατόμων που πρέπει να απασχολούνται διακριτά τις εργάσιμες ημέρες και διακριτά κατά τα σαββατοκύριακα και τις αργίες, καθίσταται προφανές ότι οι οικονομικοί φορείς όφειλαν να προσδιορίσουν τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο χωριστά για εργάσιμες ημέρες και χωριστά για σαββατοκύριακα και αργίες. Άλλωστε η απαίτηση του αρ. 68 του Ν. 3863/2010 για την ρητή αναγραφή στην οικονομική προσφορά των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο, δεν αναφέρεται στην υποχρέωση των οικονομικών φορέων να «αναγράψουν έναν τυχαίο αριθμό» τετραγωνικών μέτρων, αλλά στην υποχρέωση αναγραφής του αριθμού των τετραγωνικών μέτρων ανά άτομο που θα καθαρίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διακήρυξης. Με δεδομένο λοιπόν ότι από την διακήρυξη του διαγωνισμού προσδιορίζεται κατά τα ανωτέρω διάκριση στις ανάγκες καθαριότητας, την συχνότητα και των αριθμό ατόμων ανά χώρο, τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού που θα καθαρίζονται ανά άτομο τις εργάσιμες ημέρες διαφέρουν από τα αντίστοιχα που θα καθαρίζονται τα σαββατοκύριακα και τις αργίες. Ούτω η αναγραφή των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο πρέπει να είναι διακριτή για τις εργάσιμες ημέρες και διακριτή για τα σαββατοκύριακα και αργίες. Επομένως, δεν υπάρχει στις προσφορές η απαιτούμενη από το νόμο εξειδίκευση, στοιχείο

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

που καθιστά αυτές ασαφείς και κατ' επέκταση απορριπτέες. Γ) Επί του εργολαβικού κέρδους 1) Κατ' αρχήν η γενική μεία που γίνεται στο έγγραφο των απόψεων, της υπ' αριθ. 6/2016 αποφάσεως της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., δεν συνιστά επαρκή αιτιολογία για την απόρριψη των ισχυρισμών της προδικαστικής προσφυγής μου (Α.Ε.Π.Π. 59/2020, σκ. 50). 2) Η έννοια περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δεν ορίζεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016, πλην όμως έχει κριθεί ότι το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την σύνθεση της προσφοράς και με την φύση της επίμαχης παροχής (απόφαση 28/01/2016 Agriconsulting Europe κατά Επιτροπής, τ. 570/2013, σκ. 55 κ.λπ.). Ειδικότερα, η έννοια της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να καθορίζεται με αναφορά στην υπό ανάθεση σύμβαση, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες αυτής, αλλά και στα ανταγωνιστικά στοιχεία του προσφέροντος στην εμφανιζόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, αναφερόμενα με ειδικό και συγκεκριμένο τρόπο, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής της στην ως άνω έννοια. 3) Επειδή, από τις οικείες διατάξεις, συνάγεται ότι η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να πλήξει την επί ίσοις όροις συμμετοχή των ενδιαφερομένων στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζόμενου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. Περαιτέρω, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς - ως τέτοιας προφανώς νοούμενης και της οικονομικής προσφοράς που αν και φαίνεται ότι καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών δεν καταλείπει εύλογο εργολαβικό κέρδος, δηλαδή, χρηματικό όφελος τέτοιας έκτασης που να δικαιολογεί τη συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού - διακινδυνεύει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης να καλύψει τη ζημία που υφίσταται εξ αιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. 4) Ερμηνεύοντας το άρθρο 68§1 του ν. 3863/2010, το οποίο απηχεί η διακήρυξη στον όρο 2.4.4. σε συνδυασμό με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 που ρυθμίζει το ζήτημα των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, η

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

νομολογία έχει δεχθεί ότι στους διαγωνισμούς πρέπει να υπολογίζεται ένα εύλογο ποσό εργολαβικού κέρδους. Ενόψει του ότι τούτο δεν είναι καθορισμένο, οφείλει η αναθέτουσα αρχή να εξετάσει, αν, λαμβανομένου υπ' όψη των δεδομένων της υπό ανάθεση σύμβασης και των υποκειμενικών κριτηρίων που προβάλλει ο οικονομικός φορέας στην οικονομική προσφορά του, διασφαλίζει την καλή εκτέλεση της σύμβασης. Ούτω, έχει κριθεί ότι η συμπίεση του εργολαβικού κέρδους, σε πολύ χαμηλό ποσό που τείνει σε μηδενικό ελλοχεύει τον κίνδυνο παραβιάσεως της εργατικής νομοθεσίας (μη πληρωμή νόμιμων αποδοχών), των όρων της διακήρυξης (μη απασχόληση του οριζόμενου αριθμού ατόμων), αφού, κατά λογικά ακολουθία, ο ανάδοχος θα επιχειρήσει να μειώσει το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών προκειμένου να "καλύψει" το εργολαβικό κέρδος που δεν έχει υπολογίσει στην προσφορά του. Όσο δε πιο χαμηλό είναι το προσφερόμενο ποσό τόσο πιο έντονη παρίσταται η ανάγκη δικαιολογήσεως του ποσού τούτου. Γιατί δεν μπορεί να υποστηριχθεί σοβαρά ότι κάποιος συμμετέχει σε διαγωνισμό χωρίς να αποβλέπει σε εύλογο ποσό εργολαβικού κέρδους. Περαιτέρω, να μεν δεν προσδιορίζεται αριθμητικά ένα συγκεκριμένο ποσό εργολαβικού κέρδους, όμως, η απαίτηση του νόμου, περί εύλογου ποσού, για να ικανοποιηθεί θα πρέπει με ασφάλεια να μην τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της συμβάσεως. Σημειωτέον, κατά το νόμο, το κέρδος πρέπει να είναι εύλογο και όχι απλώς να υπάρχει κάποιο κέρδος. Το εύλογο, ετυμολογικώς, σημαίνει λογικώς - πραγματικώς - δικαιολογημένως και νομικώς, αποτελεί γενική αρχή και κατεύθυνση του δικαίου με ανάλογη εφαρμογή και στις δημόσιες συμβάσεις. Με τα δεδομένα αυτά, το εργολαβικό κέρδος για να είναι εύλογο, θα πρέπει να τελεί σε αναλογία με το ύψος, το είδος και την έκταση της παροχής. Τέλος, όταν προβάλλονται από τον οικονομικό φορέα λόγοι δυνάμει των οποίων οδηγήθηκε στην συμπίεση του εργολαβικού κέρδους θα πρέπει τα υποκειμενικά κριτήρια που επικαλούνται να είναι αρκούντως επαληθεύσιμα και υποστηρίξιμα ως προς την αλήθεια και την ορθότητά τους, στοιχείο που υπόκειται στον έλεγχο της αναθέτουσας αρχής. Στην προκειμένη περίπτωση • Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 950.000,00 € χωρίς Φ.Π.Α. • Η διάρκεια της συμβάσεως έχει ορισθεί διετής. • Απαιτείται παροχή υπηρεσιών όλες τις μέρες της εβδομάδος. • Πρόκειται για καθαριότητα χώρου νοσοκομείου που απαιτεί ιδιαίτερη προσπάθεια και εγρήγορση, στοιχείο που

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

επιβάλλει στον ανάδοχο να επιδείξει ιδιαίτερη επιμέλεια κατά την εκτέλεση των εργασιών. • Οι θιγόμενες εταιρείες στην προσφορά τους δεν περιέλαβαν στοιχεία σχετικά με το άυλο κέρδος που υποτίθεται ότι θα αποκομίσουν από την εκτέλεση της σύμβασης, όπως επικαλούνται στις παρεμβάσεις τους, ούτε αναφέρουν άλλες ευνοϊκές περιστάσεις, οι οποίες τις επέτρεπαν να υποβάλλουν το ασυνήθιστα χαμηλό ποσό εργολαβικού κέρδους. Συνεπώς, όσα διατείνονται εκ των υστέρων για να δικαιολογήσουν τα ασυνήθιστα χαμηλά ποσά αφενός μεν δεν πρέπει να ληφθούν υπ' όψη γιατί δεν αποτελούν στοιχεία των προσφορών τους αφετέρου δε δεν είναι αληθή, ορθά και επαληθεύσιμα. Δ) Γενική αναφορά επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής Στο έγγραφο των απόψεων της αναθέτουσας επί της προδικαστικής μου προσφυγής δεν γίνεται καμία αναφορά προς αντίκρουση των ισχυρισμών μου αναφορικά με : • Τον ορθό υπολογισμό των συνολικών ωρών 24 μηνών από Δευτέρα έως Κυριακή & Αργίες καθώς και των συνολικών ωρών επιπλέον Κυριακής & Αργίας με αποτέλεσμα την αποδοχή προσφοράς που υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους, για τους λόγους που αναφέρονται στην προδικαστική μου προσφυγή • Τον ορθό υπολογισμό του αριθμού των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, με αποτέλεσμα όμοια την αποδοχή προσφοράς, κατά παράβαση του άρθ. 68 του Ν. 3863/2010 περ. (α), για τους λόγους που αναφέρονται στην προδικαστική μου προσφυγή Ενόψει των ανωτέρω εκτεθέντων και των δεδομένων που συνδέονται με το ύψος, το είδος και τις συνθήκες εκτέλεσης της συγκεκριμένης συμβάσεως, τα προσφερόμενα ποσά ύψους 30,00 € και 66,67 €, που υπολόγισαν η πρώτη και δεύτερη εξ αυτών αντίστοιχα, δεν μπορεί να θεωρηθούν εύλογα κατά την έννοια του νόμου και της διακήρυξης....».

20. Επειδή η δεύτερη παρεμβαίνουσα, επικαλούμενη τους όρους 1.3, την σελ. 71, σελ. 66 της διακήρυξης, το άρθ. 68 του ν. 3863/2010, και προσκομιζόμενο μετ' επικλήσεως έγγραφο του ΣΕΠΕ, αναφέρει επί των λόγων της προσφυγής που στρέφονται κατά της αποδοχής της προσφοράς της «.. Α. ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ Η ΑΙΤΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΟΤΙ ΔΗΘΕΝ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΣ ΔΕΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΕ ΤΗΝ ΜΙΑ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΔΙΣΕΚΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020. Η ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΔΕΝ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΝ 1.1.2020 - Η ΕΝ ΛΟΓΩ ΑΙΤΙΑΣΗ ΕΡΕΙΔΕΤΑΙ ΣΕ ΕΣΦΑΛΜΕΝΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ Η πρώτη αίτωση της

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

προσφεύγουσας είναι όλως μη νόμιμη και αβάσιμη, ερειδόμενη σε όλως εσφαλμένη και υποθετική προϋπόθεση, γι' αυτό και είναι απορριπτέα. Ειδικότερα, η εν λόγω αιτίαση ερείδεται στην εσφαλμένη και υποθετική προϋπόθεση ότι η Διακήρυξη δήθεν προβλέπει ως ημερομηνία εκκίνησης της σύμβασης την 1.1.2020, πλην όμως ουδεμία διάταξη της διακήρυξη προβλέπει συγκεκριμένη ημερομηνία έναρξης και λήξης της υπό ανάθεση σύμβασης, ούτε βεβαίως επικαλείται η προσφεύγουσα κάτι τέτοιο. Αντίθετα, στην σελ. 5 της διακήρυξης προβλέπεται : «1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης. Αντικείμενο της σύμβασης είναι η παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Νοσοκομείου και των Παραρτημάτων του για εικοσιτέσσερις (24) μήνες.. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε εικοσιτέσσερις (24) μήνες, με έναρξη ισχύος από την ημερομηνία υπογραφής της.» Από την ρητή και αδιάσπικτη γραμματική διατύπωση της ανωτέρω διάταξης της διακήρυξης προκύπτει ότι δεν απαιτείται από τους όρους της διακήρυξης να υπολογισθεί το εργατικό κόστος, σε συγκεκριμένο διάστημα, και εύλογο είναι διότι μέχρι να ολοκληρωθεί η διαγωνιστική διαδικασία να περάσουν μήνες, που ήδη συμβαίνει μιας και οδεύουμε στον 3ο μήνα του έτους. Επομένως, η πρώτη αιτίαση της προσφεύγουσας είναι όλως μη νόμιμη και αβάσιμη, ερειδόμενη σε όλως εσφαλμένη και υποθετική προϋπόθεση ότι η Διακήρυξη δήθεν προβλέπει ως ημερομηνία εκκίνησης της σύμβασης την 1.1.2020, γι' αυτό το λόγο και θα πρέπει να απορριφθεί η αιτίαση αυτή. Β. ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ ΚΑΙ ΑΒΑΣΙΜΗ Η ΑΙΤΙΑΣΗ ΟΤΙ ΔΗΘΕΝ ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ ΥΠΟΛΟΓΙΣΕΙ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ 26ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, ΩΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΡΓΙΑ Η συγκεκριμένη αιτίαση της προσφεύγουσας προβάλλεται όλως μη νομίμως, αβασίμως και αναληθώς. Και τούτο διότι η εταιρεία μας έχει υπολογίσει στην οικονομική της προσφορά άπασης τις υποχρεωτικές αργίες κατά την εργατική νομοθεσία και ειδικά την 26 Δεκεμβρίου. .. Ειδικότερα, οι ημέρες υποχρεωτικής αργίας που από το νόμο έχουν καθορισθεί και κατά τις οποίες απαγορεύεται κάθε βιομηχανική, βιοτεχνική, εμπορική εργασία, επαγγελματική δραστηριότητα, καθώς και η απασχόληση των μισθωτών είναι οι εξής: • 25η Μαρτίου • η Δευτέρα του Πάσχα • η εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου (15η Αυγούστου) • η εορτή της Γεννήσεως του Χριστού (25η Δεκεμβρίου). • Δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων (26η Δεκεμβρίου)(άρθρο 42, Ν.4554/2018) • Η 1η Μαΐου καθορίζεται ως

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

ημέρα υποχρεωτικής αργίας (άρθρο 14, Ν.4468/2017). Η δε 28η Οκτωβρίου είναι μία από τις εξαιρεσιμες εορτές του έτους, αλλά έχει το χαρακτήρα της προαιρετικής αργίας. Η μόνη διαφορά μεταξύ αυτών των δύο αργιών είναι ότι στις υποχρεωτικές αργίες απαγορεύεται η απασχόληση των μισθωτών ενώ κατά την προαιρετική αργία της 28ης Οκτωβρίου εξαρτάται από την κρίση (βούληση) του εργοδότη αν θα λειτουργήσει την επιχείρηση. Εν προκειμένω η εταιρεία μας έχει επιλέξει κατά την νόμιμη βούληση του εργοδότη να λειτουργεί η επιχείρηση νομίμως και συμφώνως προς την εργατική νομοθεσία. Γι αυτό το λόγο προκύπτει ο νόμιμος υπολογισμός των αργιών στην οικονομική προσφορά μας, ενώ αντίθετα από όσα αναληθώς και αβασίμως επικαλείται η προσφεύγουσα, η εταιρεία μας έχει συνυπολογίσει ως αργία την 26η Δεκεμβρίου. Προς επίρρωση των παραπάνω σας υποβάλλουμε συνημμένο και σχετικό διευκρινιστικό έγγραφο του ..... (αρ. πρωτ. ....-26-07-2018). Εξάλλου ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΦΕΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ έχει κριθεί ότι η επ' ωφελεία μιας διαγωνιζόμενης εταιρείας διαφοροποίηση του τρόπου υπολογισμού του εργατικού κόστους, του διοικητικού κόστους και του εργολαβικού κέρδους ανάγεται περαιτέρω στην ευχέρεια, που διαθέτουν οι διαγωνιζόμενοι να οργανώνουν κατά θεμιτό τρόπο την επιχειρηματική τους δραστηριότητα για την κάλυψη των απαιτήσεων της Διακήρυξης και να διαμορφώνουν νομίμως και συμφώνως προς την εργατική νομοθεσία τις τιμές τους εν όψει και της φύσης του διαγωνισμού ως μειοδοτικού, (βλ. ad hoc ΕΑ ΣτΕ 272/2008, ΔΕφΠειρ. 2/2014, ΔΕφΤρίπ 3/2016) Σύμφωνα με τα παραπάνω οι ισχυρισμοί της εταιρείας «AZIENDA NETTA», είναι μη νόμιμοι, αβάσιμοι και αναληθείς, γι' αυτό το λόγο και θα πρέπει να απορριφθούν ως τέτοιοι. Γ. ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ Η ΑΙΤΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΘΟΥΝ ΣΤΟ ΕΡΓΟ - ΑΠΟΛΥΤΑ ΝΟΜΙΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΔΗΛΩΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑ Η σχετική αιτίαση της υπό κρίση προσφυγής για δήθεν εσφαλμένο αριθμό εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο υπό ανάθεση έργο από την εταιρεία μας και τον υπολογισμό τους στην οικονομική μας προσφορά είναι όλως μη νόμιμη, αβάσιμη και αναληθής, γι

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

‘αυτό το λόγο και θα πρέπει να απορριφθεί ως τέτοια. Ειδικότερα: Στην σελ. 71 της διακήρυξης αναφέρεται ακριβώς το ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ του Νοσοκομείου, ακριβώς το ίδιο κατέθεσε και η εταιρεία μου. Ως εκ τούτου, ουδεμία παραβίαση επί ποινή αποκλεισμού απαίτησης της διακήρυξης προκύπτει από την οικονομική μας προσφορά. Σαφώς κανείς εργαζόμενος δεν εργάζεται 7 ημέρες την εβδομάδα, το οργανόγραμμα αναφέρει ότι θα υπάρχει φυσική παρουσία ενός ατόμου από Δευτέρα έως Κυριακή, και όχι ότι θα δουλεύει ο εργαζόμενος 7ήμερο. Εξάλλου, από την οικονομική μας προσφορά και από τους υπολογισμούς προκύπτει αναμφισβήτητα ότι η εταιρεία μας δεν υπολογίζει να απασχολήσει κανένα εργαζόμενο για συνεχόμενες 7 ημέρες της εβδομάδας, αλλά αντίθετα ότι κατά το πρόγραμμα εργασίας θα παρευρίσκεται και θα προσφέρει υπηρεσίες ένας εργαζόμενος κατά το πρόγραμμα που απαιτεί η διακήρυξη, όχι βεβαίως ότι θα είναι ο ίδιος ο εργαζόμενος συνεχόμενα 7 ημέρες την εβδομάδα στο ίδιο πόστο. Προς αντίκρουση του προφανώς αναληθούς και αβάσιμου ισχυρισμού της προσφεύγουσας εταιρείας παραθέτουμε παρακάτω, την ανάλυση της οικονομικής προσφοράς μας, από την οποία αποδεικνύεται αναμφισβήτητα ότι το κόστος της εισφοράς υ/Ε.Λ.Κ.Π (20,00 ευρώ το χρόνο ανά άτομο) αντιστοιχεί στο ποσό των 1.120 ,00 ευρώ που σημαίνει ότι έχει υπολογισθεί για πλήθος ατόμων 28 (1.120 / 40,00 ευρώ), ως εκ τούτου ουδόλως υπολογίζουμε να απασχολήσουμε ένα άτομο συνεχόμενα για 7 ημέρες αλλά αντίθετα αποδεικνύεται ότι θα απασχολήσουμε όσα άτομα χρειάζονται για την νόμιμη απασχόληση με τα νόμιμα ρεπό και με τους νόμιμους αντικαταστάτες τους. Αν ίσχυε η προφανώς αναληθής αιτίαση της προσφεύγουσας τότε θα έπρεπε να είχαμε υπολογίσει το κόστος για 22 άτομα θα προέκυπτε ένα κόστος $22 * 40 = 880$, ευρώ. Πλην όμως η εταιρεία μας υπολόγισε 28 άτομα για το σύνολο των νομίμως απασχολουμένων στο ανωτέρω έργο σύμφωνα με την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία. Γι’ αυτό το λόγο και είναι όλως μη νόμιμη, αβάσιμη και αναληθής η σχετική αιτίαση κατά της απόλυτα νόμιμης οικονομικής μας προσφοράς.

Α/Α	ΣΤΟΙΧΕΙΟ	ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΑΞΙΑ 24 ΜΗΝΩΝ	ΑΞΙΑ ΜΗΝΑ
1	ΜΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΧΗ	$29,04 * 6 / 40 = 4,36$	101.270 ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΓΙΑ 2 ΕΤΗ ΩΡΕΣ Χ4.36 ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	441.537,20 €	18.397,38 €

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

2	ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΝΥΧΤΑ 25%	4,36*25%* 1,09 ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	6.570 ΩΡΕΣ ΝΥΧΤΑΣ Χ 1,09 ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	7.161,30 €	298,39 €
3	ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 75%	4,36*75% = 3,27 ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	11.716 ΩΡΕΣ ΝΥΧΤΑΣ Χ 3,27 ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	38.311,32 €	1.596,31 €
	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΙΚΤΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ ΠΛΑΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ		ΑΞΙΑ ΜΗΝΑ 18.397,38*298,39 *1.596,31 =20.292,08 /26 ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ = 780,46 ΣΥΝΟΛΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΝΥΧΤΑΣ	780,46 €	
4	ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ		780,46 * 26 ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ =	20.292,08 €	845,50 €
5	Δ. ΠΑΣΧΑ		780,46*1.04166*30 ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ =	24.389,36 €	1.016,22 €
6	ΔΟΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ		780,46*1.04166*50 ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ *	40.648,93 €	1.693,71 €
7	ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ (ΣΥΜΠΛ/ΝΟΥ ΕΠΙΔ. ΔΟΡΩΝ)		(1/12)*24/26*(α/α 1 έως α/α 6) +780,461 ΕΠΙΠΕΔΟΝ ΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΑΔΕΙΑ ΠΑ ΤΟ 2ο ΕΤΟΣ)	44.806,63 €	1.866,94 €
8	ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ		ΑΞΙΑ ΕΤΟΥΣ ΚΟΠΟΥΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΠΑΣΗΣ /12 ΜΗΝΗ	3.733,89 €	15538 €
9	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΔΟΧΩΝ Α/Α 1 ΕΩΣ Α/ΑΣ			620.880,70 €	25370,03 €
10	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ Α/Α 8 *26.96%			167.389,44 €	6.97436 €
11	ΕΙΣΦΟΡΑ Υ.Ε.Λ.Π.Κ			1.120,00 €	4637 €
12	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ Α/Α 9 ΕΩΣ Α/Α 11)			789390,14 €	32.891,26 €
13	ΚΟΠΟΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ			7.730,00 €	322,08 €
14	ΚΟΠΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΠΗΡΙΗΣ - ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			2.560,00 €	106,67 €
15	ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ			1600,00 €	66,67 €
16	ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΥΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ			70.851,12 €	2952,13 €
17	ΣΥΝΟΛΟ ΜΕ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΠΟΣ (Α/Α 12 ΕΩΣ Α/Α 16)			872.131,26 €	36.338,81 €
18	ΦΠΑ24%			209.311,50 €	8.721,32 €
19	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΕ ΦΠΑ (Α/Α 17+Α/Α18)			1.081.442,99 €	45.060,13 €

Εν προκειμένω από τα παραπάνω προκύπτει ότι και αυτός ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, είναι προδήλως μη νόμιμος, αβάσιμος και αναληθής και γι' αυτό το λόγο και θα πρέπει να απορριφθεί ως τέτοιος. Δ. ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ Η ΑΙΤΙΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΑ ΑΤΟΜΟ Η σχετική αιτίαση της προσφυγής κατά της προσφοράς μας, σχετικά με τα δηλωθέντα τετραγωνικά μέτρα ανά άτομο στην προσφορά μας, είναι όλως μη νόμιμη και αβάσιμη. Και τούτο διότι, αναληθώς και αβασίμως προβάλλεται από την προσφεύγουσα, ότι δήθεν υπάρχει λανθασμένη αναγραφή των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο στα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010, που κατέθεσε η εταιρεία μας, δεδομένου ότι σε κανένα σημείο της διακήρυξης δεν αναφέρονται τα τετραγωνικά μέτρα των επιμέρους χώρων προς καθαρισμό, παρά μόνο στην σελ. 66 της διακήρυξης αναφέρεται σχετικά : «Η ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΙΝΑΙ 13.450,30 m².» Εν συντομία προκύπτει ότι αναληθώς ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι «υπάρχει σαφής διαχωρισμός των τετραγωνικών μέτρων που καθαρίζουν διαφορετικοί εργαζόμενοι ανά εργάσιμες μέρες και τετραγωνικών μέτρων που καθαρίζει διαφορετικός αριθμός εργαζομένων ανά Σαββατοκύριακα και αργίες», καθώς δεν υπάρχει σαφής διαχωρισμός των τετραγωνικών μέτρων ανά χώρο, αντίθετα στην διακήρυξη (σελ. 70)

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

αναφέρεται χαρακτηριστικά: «Α) Στην περίπτωση κατά την οποία ορισμένα από τα Παραρτήματα μεταφερθούν σε χώρους του τριώροφου επί της οδού ....., το πρόγραμμα θα αναπροσαρμοστεί από το Τμήμα Επιστασίας του Νοσοκομείου και το προσωπικό καθαριότητας που είναι προγραμματισμένο να εξυπηρετεί τους παλιούς χώρους, θα αναλάβει την καθαριότητα των νέων χώρων, χωρίς επιπλέον οικονομική απαίτηση εκ μέρους του αναδόχου. Β) Σε περίπτωση απουσίας (κανονική - αναρρωτική άδεια) της μόνιμης υπαλλήλου καθαριότητας στο ....., ..., ..., το κτήριο θα καλύπτεται από το προσωπικό καθαριότητας του αναδόχου που καλύπτει τους υπόλοιπους χώρους του Νοσοκομείου, καθ' υπόδειξιν του Τμήματος Επιστασίας του Νοσοκομείου. Η αναφορά αυτή αποδεικνύει ότι στην περίπτωση των παραπάνω, τα τετραγωνικά μέτρα ανά άτομο, υπάρχει και περίπτωση να διαφοροποιηθούν προς τα πάνω ή προς τα κάτω, για τον λόγο αυτό, και στο άρθρο 68 που κατέθεσε η εταιρεία μου, αναφέρει τετραγωνικά ανά άτομο 611,38 m² περίπου. Ως εκ τούτου, η προσφορά της εταιρείας μας είναι απόλυτα νόμιμη και σύμφωνη με τις προβλέψεις της διακήρυξης, νομίμως, δε, η προσφορά μας κάνει υπολογισμό τετραγωνικών μέτρων ανά άτομο νόμιμο και σύμφωνο με τις προβλέψεις της διακήρυξης που και σε αυτές δεν αναφέρονται τα συγκεκριμένα τετραγωνικά μέτρα των επιμέρους χώρων προς καθαρισμό για να προκύπτει ακριβής αριθμός εργαζομένων ανά χώρο και ανά τετραγωνικά μέτρα εκάστου χώρου. Γι' αυτό το λόγο και η υπό κρίση αιτίαση της σχετικής προσφυγής είναι όλως μη νόμιμη και αβάσιμη και θα πρέπει να απορριφθεί. Ε. ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ ΚΑΙ ΑΒΑΣΙΜΗ Η ΑΙΤΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΥΣΑΣ ΓΙΑ ΔΗΘΕΝ ΜΗ ΕΥΛΟΓΟ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟ ΚΕΡΔΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΑΣ - Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΣ ΥΠΕΒΑΛΕ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΜΕ ΑΠΟΛΥΤΑ ΕΥΛΟΓΟ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟ ΚΕΡΔΟΣ 1.600,00€ Η προβαλλόμενη αιτίαση της προσφεύγουσας κατά της οικονομικής μας προσφοράς και ειδικά κατά του δηλωθέντος εργολαβικού μας κέρδους είναι όλως μη νόμιμη και αβάσιμη και γι' αυτό το λόγο απορριπτέα. Ειδικότερα, η οικονομική μας προσφορά στον υπό κρίση διαγωνισμό ήταν απόλυτα νόμιμη και σύμφωνη με τις επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις της διακήρυξης αλλά και της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Πολλώ δε μάλλον η οικονομική μας προσφορά περιελάμβανε απόλυτα νόμιμα μεγέθη όπως το εργολαβικό μας κέρδος αλλά και νόμιμα και εύλογα μεγέθη όπως το διοικητικό

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

μας κόστος το οποίο κάλυπτε πλήρως και ειδικά τις δαπάνες για έξοδα εγγυητικών, διοικητικής υποστήριξης, ένδυσης, ασφάλειας και υγιεινής και απρόβλεπτα έξοδα, γι' αυτό το λόγο και η οικονομική μας προσφορά ήταν νομίμως αιτιολογημένη, πλήρης και επαρκής για την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης. Μάλιστα, η εταιρεία μας υπέβαλε απόλυτα νόμιμη προσφορά με νόμιμο και εύλογο εργολαβικό κέρδος ποσού 1,600€. Επειδή ΚΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ της χώρας, οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας (και φύλαξης) στην προσφορά τους, κατά την ρητώς εκπεφρασμένη με τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/10 βούληση του νομοθέτη, πρέπει να υπολογίζουν εύλογο -και κατά συνεκδοχή ελέγξιμο από τις αναθέτουσες αρχές, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής και τις παρεχόμενες από τις προσφέρουσες εταιρείες εξηγήσεις, ποσοστό διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους (πρβλ. ΣτΕ 198/2013, ΔΕφ Θεσσαλ. 344/2012, ΕλΣυν VI Τμ. 150/2014), το κόστος αμοιβής των εργαζομένων επιβάλλεται να μην υπολείπεται του οριζομένου στην οικεία συλλογική σύμβαση εργασίας ή στην εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας, ενώ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΟΧΙ ΜΗΔΑΜΙΝΟ, η δε προσφορά θα πρέπει επιπλέον να ενσωματώνει και ένα εύλογο και όχι μηδαμινό ποσοστό αναλώσιμων, εργολαβικού κέρδους καθώς και τις νόμιμες κρατήσεις (βλ. ΔΕφ Θεσσαλ 339/2013) Το ποσό των 1.600€ που αναφέρουμε ως εργολαβικό κέρδος στην προσφορά μας είναι απόλυτα ικανοποιητικό σε σχέση με το μέγεθος του συγκεκριμένου έργου. Επίσης σε περίπτωση που η εταιρεία μας αναλάβει το συγκεκριμένο έργο θα ωφεληθεί πολλαπλά, ενδεικτικά σας αναφέρουμε τα κάτωθι: Η εταιρεία μας προσδοκά άμεσα κέρδη τα οποία σχετίζονται ευθέως με την σαφή υπεραξία των υπό ανάθεση υπηρεσιών, δεδομένου ότι η εκτέλεση ενός έργου με αυτές τις τεχνικές προδιαγραφές θα συμβάλλει ουσιαστικά στην απόκτηση επιπλέον πολύτιμης εμπειρίας, η οποία θα διευκολύνει ταυτόχρονα την διεύρυνση του πελατολογίου μας. Μάλιστα το εργολαβικό μας κέρδος καθίσταται αναμφισβήτητα εύλογο και νόμιμο από το γεγονός ότι η εταιρεία μας, αναλαμβάνοντας τις υπό ανάθεση υπηρεσίες δεν θα χρειαστεί να απολύσει προσωπικό ήδη εργαζόμενο στην εταιρεία μας και απασχολούμενο σε έργα

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

που λήγουν οι συμβατικές διάρκειές τους, ως εκ τούτου προκύπτει σαφής και αναμφισβήτητη οικονομική ωφέλεια της εταιρείας μας από την μη καταβολή αποζημιώσεων απόλυσης εργαζομένων μας, το οποίο αποτιμάται σε πολλές χιλιάδες ευρώ, το οποίο όμως δεν επιβαρύνει καθόλου την προσφορά μας, ούτε την Αναθέτουσα Αρχή. Επιπλέον, θα συμβάλλει στην αύξηση του κύκλου εργασιών της εταιρείας μας, δεδομένου ότι κάθε έργο είναι σημαντικό για την αύξηση του κύκλου εργασιών της εταιρείας μας επιπλέον του ήδη υπάρχοντος κύκλου κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη. Από δε την αύξηση του κύκλου εργασιών της εταιρείας μας, συνεπεία την ανάληψης των υπό κρίση υπηρεσιών, η εταιρεία μας θα έχει επιπλέον κέρδος από την δυνατότητα αύξησης του ορίου των εγγυητικών επιστολών, το οποίο όριο συναρτάται άμεσα με τον κύκλο εργασιών της εταιρείας. Επομένως, εφόσον αναλάβουμε τις υπό ανάθεση υπηρεσίες και την συνεπεία αυτής της ανάθεσης αύξηση του ορίου έκδοσης των εγγυητικών επιστολών της εταιρείας μας θα είναι δυνατή η συμμετοχή μας σε διαγωνισμούς με ακόμη μεγαλύτερες προϋπολογισθείσες δαπάνες και η αυξανόμενη δυνατότητα της εταιρείας μας να αναλάβει ακόμη περισσότερα έργα με αντίστοιχη αύξηση της κερδοφορίας μας. Παράλληλα από την αύξηση του κύκλου εργασιών, εφόσον αναλάβουμε το υπό ανάθεση έργο, αυξάνεται επιπλέον και η πιστοληπτική ικανότητά μας από τα τραπεζικά ιδρύματα με τα οποία συνεργαζόμαστε για την επίτευξη μεγαλύτερης και επιτυχέστερης συμμετοχής μας σε δημόσιους διαγωνισμούς. Κατόπιν όλων των ανωτέρω καθίσταται προφανές ότι η εταιρεία μας προσδοκά άμεσα αλλά και μακροπρόθεσμα σημαντικότερα οικονομικά οφέλη από την ανάληψη του υπό κρίση έργου, συνιστάμενα στην εν γένει βελτίωση των οικονομικών στοιχείων της καθώς επίσης και της θέσης της στην αγορά επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας προκειμένου να είναι αναμφισβήτητα μεγαλύτερη η δυνατότητα της εταιρείας μας να συμμετέχει σε περισσότερους διαγωνισμούς και με μεγαλύτερες προϋπολογισθείσες δαπάνες, γεγονός που άμεσα συνεπάγεται την δυνατότητα ανάληψης περισσότερων και μεγαλύτερων έργων από την εταιρεία μας και την σημαντική αύξηση της κερδοφορίας της επιχείρησής μας. Άλλωστε σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 1 Ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88Α), δεν απαιτείται να συμπεριλαμβάνεται στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων εύλογο εργολαβικό κέρδος, αλλά απλώς κέρδος (σε αντίθεση

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

με το διοικητικό κόστος που απαιτείται να είναι εύλογο). Αλλά ακόμη και αν θεωρηθεί ότι το εργολαβικό κέρδος δεν αρκεί να είναι θετικό αλλά και εύλογο, εφόσον τα προσδιοριστικά στοιχεία που επιδρούν στην διαμόρφωση του ύψους του δεν ορίζονται στο νόμο, ο καθορισμός του ανάγεται στην ευχέρεια του κάθε διαγωνιζομένου να οργανώνει κατά τρόπο θεμιτό την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας και σχετίζεται με την δυναμικότητα της επιχείρησής του, το βάρος του επιχειρηματικού κινδύνου και τις επιχειρηματικές προσδοκίες του κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση, χρόνο. Από την περιγραφή που προηγήθηκε παραπάνω, αναφορικά με το εργολαβικό κέρδος που αποκομίζει η εταιρεία μας από τη συμμετοχή της στον εν λόγω διαγωνισμό, καθίσταται σαφές το εύλογο αυτού. Επομένως εφόσον η εταιρεία μας έχει συμπεριλάβει στην οικονομική της προσφορά θετικό (1.600€) εργολαβικό κέρδος, τούτο αυτοτελώς και μόνον εκτιμώμενο και με μόνη αναφορά στο ύψος της υπό εκτέλεση σύμβασης δεν αρκεί για να τεκμηριώσει τον χαρακτηρισμό αυτού ως δήθεν μη ευλόγου και κατά συνεκδοχή την οικονομική προσφορά μας ως δήθεν ασυνήθιστα χαμηλής. Τα δε έμμεσα οικονομικά οφέλη της εταιρείας μας που θα προσποριστεί από την εκτέλεση της σύμβασης ανάγονται στο δικαιολογητικό λόγο της εμφάνισης του συγκεκριμένου ύψους εργολαβικού κέρδους στην οικονομική μας προσφορά και δεν υποχρεούτο κατά τη διακήρυξη να τα αποτιμήσει αριθμητικά σε αυτήν, (ad hoc ΔΕφαΘ 36/2014). Εξάλλου στην οικονομική μας προσφορά, η οποία δεν παρεκκλίνει ουσιωδώς από την προϋπολογισθείσα δαπάνη της σύμβασης, προβλέπεται εργολαβικό κέρδος, το δε ζήτημα του ύψους του εργολαβικού κέρδους ανάγεται στον επιχειρηματικό κίνδυνο που αναλαμβάνει ο οικονομικός φορέας που συμμετέχει σε ένα δημόσιο διαγωνισμό (Ελ.Συν. VI Τμ.2653/2012, 1724/2012, 2090/2011, 3134/2009, ΕΑ ΣτΕ 792/2008, 974/2007). Όπως επίσης περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από την διάταξη του άρθρου 68 παρ. 1 Ν. 3863/2010, δηλαδή οι νόμιμες κρατήσεις και το τυχόν διοικητικό κόστος παροχής των υπό ανάθεση υπηρεσιών, (πρβλ. και Ελ.Συν. VI Τμ. 2232/2011, 3134/2009 που κρίνουν νόμιμο ακόμη και το μηδενικό εργολαβικό κέρδος). Ως εκ τούτου το εργολαβικό κέρδος που αποκομίζει η εταιρεία μας από τη συμμετοχή της στον εν λόγω διαγωνισμό, καθίσταται σαφέστατα εύλογο. Γι' αυτό το λόγο και θα πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

της η υπό κρίση προσφυγή κατά το μέρος που στρέφεται κατά της αποδοχής της απόλυτα νόμιμης οικονομικής μας προσφοράς....».

21. Επειδή στο άρθρο 18 του ν. 4412/2016 με τον τίτλο «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του ν. 4412/2016 (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης....2. Κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της ...κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις .....4. Η υποχρέωση της παραγράφου 2 : (α) επισημαίνεται στα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθ. 53.... 5. Η αθέτηση της υποχρέωσης της παραγράφου 2 συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα του οικονομικού φορέα κατά την έννοια της περίπτωσης θ` της παραγράφου 4 του άρθρου 73, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις. Ειδικά, κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, ως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα νοούνται ιδίως τα προβλεπόμενα στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ` της παρ. 2 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α` 115).»

22. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων ....προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης....περιέχουν ιδίως: ....ε) την ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης .... ιε) .. τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87... ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς... ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής... »

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

23. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 71 του ν. 4412/2016 « Οι συμβάσεις ανατίθενται ..... εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει ....., ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις: α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη σύμβασης..... Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να μην αναθέσουν τη σύμβαση στον προσφέροντα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά όταν έχουν διαπιστώσει ότι η προσφορά δεν τηρεί τις ισχύουσες υποχρεώσεις, όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 ».

24. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά : α) Η οποία ..... υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαραίτητων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης ....»

25. Επειδή στο άρθρο 68 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» του ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88' Α), ορίζεται ότι: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων....3. Στη σύμβαση που συνάπτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή με τους εργολάβους περιλαμβάνονται τα στοιχεία α έως στ της πρώτης παραγράφου, καθώς και ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Όταν δεν αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και όροι, η σύμβαση είναι άκυρη και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής.....6. (5). Στις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα που απασχολούν πάνω από πενήντα (50) άτομα και υποχρεούνται από την κείμενη νομοθεσία, τον οργανισμό ή τον κανονισμό τους να προβαίνουν σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος με διακήρυξη, εφαρμόζονται οι προηγούμενες παράγραφοι.....».

26. Επειδή στο ΒΔ 748/1966 «Περί κωδικοποίησης, καταργήσεως, τροποποίησης και συμπληρώσεως των διατάξεων της κειμένης νομοθεσίας περί εβδομαδιαίας και Κυριακής αναπαύσεως και ημερών αργίας » ως τροποποιημένο ισχύει, ορίζεται ότι «Αρθρ. 1. 1. Αι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται υπό τας εν αυτών διακρίσεις καθ' άπασαν την Επικράτειαν. 2. Κατά τας Κυριακάς και τας εν τω άρθρ. 4 του παρόντος οριζόμενας αργίας και υπό τας εν τω παρόντι διακρίσεις απαγορεύεται εις τους εν τω Κράτει οπαδούς παντός θρησκευματος πάσα βιομηχανική, βιοτεχνική, εμπορική εργασία και πάσα επαγγελματική εν γένει δραστηριότης. 3. Εις τους μισθωτούς, ανεξαρτήτως φύλου, τους παρέχοντας τας υπηρεσίας των προς οιονδήποτε εργοδότην επί σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, παρέχεται καθ' εβδομάδα συνεχής ελεύθερος χρόνος 24 ωρών, αρχόμενος από της 00.000 ώρας της Κυριακής, μέχρι της 24.00 της ίδιας ημέρας (εβδομαδιαία ανάπαυσις). Επί μισθωτών επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων ή υπηρεσιών λειτουργουσών καθ' όλον το 24ωρον δια συστήματος τριών ομάδων εργασίας ο χρόνος ούτος δύναται να αρχίζη από της 06.00`ώρας της Κυριακής, λήγων την 06.00 ώραν της Δευτέρας. Απαγόρευσις απασχολήσεως Αρθρ. 3. 1. Κατά τον χρόνον της εβδομαδιαίας αναπαύσεως και κατά τας ημέρας αργίας απαγορεύεται η καθ' οιονδήποτε τρόπον απασχόλησις του μισθωτού. 2. Εφ' όσον κατά τας διατάξεις του παρόντος δεν επιτρέπεται η απασχόλησις

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

των μισθωτών κατά Κυριακάς και ημέρας αργίας αι επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις, δεν δύνανται να λειτουργήσουν παραμένουσαι κλειστάί....

Αρθρ. 4. 1. Καθορίζονται ως ημέραι υποχρεωτικής αργίας οι κάτωθι: α) Η 25η Μαρτίου. β) Η Δευτέρα του Πάσχα. γ) Η εορτή της Κοιμήσεως του Θεοτόκου, και δ) Η εορτή της Γεννήσεως του Χριστού. ε) Η 26η Δεκεμβρίου.

2. Καθορίζονται ως ημέραι προαιρετικής αργίας, κατά την κρίσιν του εργοδότη οι κάτωθι: ... β) Η 28η Οκτωβρίου.....

Αρθρ. 10. 1. Μισθωτοί εκ των υπαγομένων εις τας διατάξεις του παρόντος απασχολούμενοι κατά Κυριακήν, ...άνω των πέντε ωρών, δικαιούνται, ανεξαρτήτως του κύρους της συμφωνίας περί της απασχολήσεως ταύτης και των άλλων ενδεχομένων συνεπειών, αναπληρωματικής εβδομαδιαίας αναπαύσεως διαρκείας 24 συνεχών ωρών κατ'άλλην εργάσιμον ημέραν της αρξαμένης την Κυριακήν εβδομάδος, αρχομένων από της ώρας λήξεως της εργασίας. Εις τας περιπτώσεις της παρ. 3 στοιχ. δ' του αρθ. 9 η αναπληρωτική ανάπαυσις περιορίζεται εις τόσας εργασίμους ώρας όσαι αι ώραι απασχολήσεως του μισθωτού καθ'ημέραν Κυριακήν. Υπολογίζεται ως πλήρης εργάσιμος πάσα αρξαμένη ώρα εργασίας μετά πάροδον 15λέπτου.

2. Η ημέρα της αναπληρωτικής εβδομαδιαίας αναπαύσεως καθορίζεται υπό του εργοδότη, αναγραφόμενη εις τους πίνακας ωρών εργασίας και εβδομαδιαίας αναπαύσεως. ...3. Εις τας περιπτώσεις, καθ' ας επιτρέπεται η κατά Κυριακήν εργασία, η κατανομή της 24ωρού συνεχούς αναπληρωματικής εβδομαδιαίας αναπαύσεως δέον να γίνεται κατά τρόπον ώστε ανά περίοδον επτά εβδομάδων η μια τούτων κατά τμήμα τουλάχιστον 8ώρου, να εμπίπτη εις ημέραν Κυριακήν, εκτός εαν τα εφαρμοζόμενα προγράμματα εργασίας εξσφαλίζουν επτά αναπαύσεις καθ'ημεράν Κυριακήν εντός του έτους, ...5. Μισθωτός εκ των υπαγομένων εις τας διατάξεις του παρόντος απασχολούμενος κατά Κυριακήν μέχρι πέντε ώρας δύναται ν'αξιώση ισόχρονον αναπληρωματικήν εβδομαδιαίαν ανάπαυσιν εκ του εργασίμου χρόνου άλλης ήμέρας της αρξαμένης την Κυριακήν εβδομάδος...»

27. Επειδή σύμφωνα με τον ΑΝ 380/1968 άρθρο 1, όπως τροποποιήθηκε με το άρθ. 14 του ν. 4468/2017 «1. Η 1η Μαΐου καθορίζεται ως ημέρα υποχρεωτικής αργίας. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μετατίθεται η αργία της

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

1ης Μαΐου σε άλλη εργάσιμη ημέρα, εφόσον συμπίπτει με Κυριακή, με ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας ή με τη Δευτέρα του Πάσχα.»

28. Επειδή σύμφωνα με τον όρο 1. ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ της διακήρυξης : «... 1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης Αντικείμενο της σύμβασης είναι η παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Νοσοκομείου και των Παραρτημάτων του για εικοσιτέσσερις (24) μήνες....Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε εικοσιτέσσερις (24) μήνες, με έναρξη ισχύος από την ημερομηνία υπογραφής της... 1.7 Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι : α) τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, ... Επισημαίνεται επιπλέον ότι η αθέτηση της υποχρέωσης της παρούσας παραγράφου συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα του οικονομικού φορέα κατά την έννοια της περίπτωσης θ' της παραγράφου 4 του άρθρου 73, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις. Ειδικά, κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, ως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα νοούνται ιδίως τα προβλεπόμενα στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ.2. του άρθρου 68 του ν.3863/2010 (Α'115)... » Περαιτέρω, σύμφωνα με τον όρο 2. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ : « ... 2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις - τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης, για όλες τις περιγραφόμενες υπηρεσίες. ... 2.4.2.3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: ... (β) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά. ... 2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών . Στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

οικονομικού φορέα. Η Οικονομική Προσφορά υποβάλλεται ηλεκτρονικά και επί ποινή απορρίψεως στον (υπο)φάκελο «Οικονομική Προσφορά».... Επιπλέον οι προσφέροντες πρέπει – επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς – να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της οικονομικής τους προσφοράς τα εξής στοιχεία, τα οποία απαιτούνται βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του Ν.3863/2010 (όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Ν. 4144/2013): α) τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, β) τις ημέρες και τις ώρες εργασίας, γ) τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι, δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων, ε) το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, στ) τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο. Επισημαίνεται ότι στην προσφορά τους οι υποψήφιοι πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επίσης, στον (υπο)φάκελο «Οικονομική Προσφορά» θα υποβληθεί επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς ηλεκτρονικό αρχείο σε μορφή .pdf, υπογεγραμμένο από τον οικονομικό φορέα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα, με αναλυτικά στοιχεία τεκμηρίωσης της υποβληθείσας οικονομικής προσφοράς. Τονίζεται ότι κατά την διαμόρφωση της προσφοράς τους οι συμμετέχοντες υποχρεούνται να τηρούν τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης.... 2.4.7 Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), ... 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , ... β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ...θ) η οποία παρουσιάζει ... αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης...» Περαιτέρω, σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ - ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
σελ. 63 επ. της διακήρυξης ορίζεται ότι «Οι οικονομικοί φορείς που θα συμμετάσχουν στην παρούσα διαγωνιστική διαδικασία υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις κάτωθι ελάχιστες Απαιτήσεις – Τεχνικές Προδιαγραφές :

1. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ... 3. Ο ανάδοχος υποχρεούται στην απαραίκλιτη τήρηση της εκάστοτε ισχύουσας εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και νομοθεσίας περί πρόληψης επαγγελματικού κινδύνου (Ν.3850/2010, όπως εκάστοτε ισχύει) αναφορικά με την παροχή εργασίας του προσωπικού του, ιδίως δε ως προς την καταβολή των κατώτερων νομίμων αποδοχών, την τήρηση του νομίμου ωραρίου, των όρων υγιεινής και ασφάλειας κλπ. Παράβαση της υποχρέωσης αυτή δίνει το δικαίωμα στο Νοσοκομείο για μονομερή καταγγελία της συμβάσεως και κήρυξη του αναδόχου ως εκπτώτου... Η ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΙΝΑΙ 13.450,30 m2. Β. ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ

1. Οι τοίχοι σε κανονικές συνθήκες πρέπει να πλένονται στις Κλινικές μία (1) φορά την εβδομάδα εκτός εάν από κάποιο ατύχημα λερωθούν, στους κοινόχρηστους χώρους μία (1) φορά το μήνα. 2. Τα ταβάνια θα καθαρίζονται κάθε δύο (2) μήνες, εκτός αν λερωθούν. 3. Οι λεκάνες, τα μπάνια, οι νιπτήρες, τα λουτρά, μετά το πλύσιμο με απορρυπαντικό, θα πρέπει να απολυμαίνονται με χλωρίνη, σύμφωνα με τις οδηγίες της Επιτροπής Λοιμώξεων, πρωί – απόγευμα και ενδιάμεσα όταν καταστεί ανάγκη. 4. Σε περίπτωση απουσίας βοηθού θαλάμου, τα έπιπλα των θαλάμων (κρεβάτια, κομοδίνα, ντουλάπες, στατό, παραβάν, καθίσματα) θα καθαρίζονται και θα απολυμαίνονται από τον ανάδοχο σε καθημερινή βάση με τα ανάλογα καθαριστικά. 5. Οι ψύκτες των διαδρόμων καθημερινά να πλένονται με απορρυπαντικά και με απολυμαντικό, σύμφωνα με τις οδηγίες των οργάνων του Νοσοκομείου. 6. Επιπλέον, θα καθαρίζονται τα περβάζια παραθύρων, υαλοπίνακες, μάρμαρα εισόδου και κλιμακοστάσια (σημείωση οι υαλοπίνακες εσωτερικοί και εξωτερικοί συν τα σώματα παραθύρων αφορούν όλο το κτηριακό συγκρότημα, θα καθαρίζονται μία (1) φορά τον μήνα και έκτακτα αν λερωθούν). Οι ανελκυστήρες θα καθαρίζονται και θα απολυμαίνονται καθημερινά. 7. Άδειασμα και πλύσιμο καλαθιών αχρήστων στα γραφεία και στους θαλάμους ασθενών και στις τρεις βάρδιες, καθαρισμός ανελκυστήρων. .. 9. Ο περίβολος του Νοσοκομείου θα σκουπίζεται όλες τις

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

ημέρες της εβδομάδας και θα αδειάζονται όλα τα καλάθια απορριμμάτων που υπάρχουν σ' αυτόν. ...14. Οδηγίες για τον τρόπο καθαρισμού και τη χρήση των απολυμαντικών δύνανται κατά την διάρκεια της σύμβαση να τροποποιηθούν σύμφωνα με τις οδηγίες της Επιτροπής Νοσοκομειακών Λοιμώξεων του Νοσοκομείου ή άλλη αρμόδια υπηρεσία του Νοσοκομείου....ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Στον πίνακα που ακολουθεί, εμφανίζεται το προσωπικό καθαριότητας που πρέπει να διαθέσει στο Νοσοκομείο η εταιρεία που θα αναδειχθεί ως ανάδοχος του διαγωνισμού καθώς και οι ημέρες και ώρες απασχόλησης αυτού, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρούσας. Α) Στην περίπτωση κατά την οποία ορισμένα από τα Παραρτήματα μεταφερθούν σε χώρους του τριωρόφου επί της οδού Παπαδιαμαντοπούλου 21, το πρόγραμμα θα αναπροσαρμοστεί από το Τμήμα Επιστασίας του Νοσοκομείου και το προσωπικό καθαριότητας που είναι προγραμματισμένο να εξυπηρετεί τους παλιούς χώρους, θα αναλάβει την καθαριότητα των νέων χώρων, χωρίς επιπλέον οικονομική απαίτηση εκ μέρους του αναδόχου. Β) Σε περίπτωση απουσίας (κανονική – αναρρωτική άδεια) της μόνιμης υπαλλήλου καθαριότητας στο ....., ..., ..., το κτήριο θα καλύπτεται από το προσωπικό καθαριότητας του αναδόχου που καλύπτει τους υπόλοιπους χώρους του Νοσοκομείου, καθ' υπόδειξιν του Τμήματος Επιστασίας του Νοσοκομείου.

ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ-ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΤΜΗΜΑ	ΩΡΑΡΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, (7 φορές την εβδομάδα)	ΑΤΟΜΑ
Νευρολογικό τμήμα Α & Νευρολογικό τμήμα Β	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Νευρολογικό τμήμα Γ& Νευρολογικό τμήμα Δ	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Πτέρυγα	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Πτέρυγα	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Πτέρυγα	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Εξωτερικά Ιατρεία	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Μαγειρεία	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Ξενώνας	8:00' -14:00' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Μικροβιολογικό Εργαστήριο	7:00' -13:00' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

Κεντρικό κτήριο Νοσοκομείου	8:30' -13:30' (5ωρο)	1 μεταφορέας (άντρας)
Μαγειρεία & Γενική Καθαριότητα	8:00' -12:00' (4ωρο)	1 μεταφορέας (άντρας)
Ολόκληρο το κεντρικό Νοσοκομείο	14:30'- 22:30' (8ωρο)	2 (καθαρίστριες)
Ολόκληρο το κεντρικό Νοσοκομείο	22:30' - 6:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
ΤΜΗΜΑ	ΩΡΑΡΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (5 φορές την εβδομάδα)	ΑΤΟΜΑ
Δημητρέσσα 10	6:30' -13:30' (7ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Διοίκηση - Υπόγεια* - Τεχνική Υπηρεσία*	6:30' -12:30' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Ειδικά Ιατρεία ..... , Ισόγειο & ημιόροφος) & Βιβλιοθήκη (.....)	6:30' -14:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Φορμίωνος 150	8:00' -14:00' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Νοσοκομείο Ημέρας	8:00' -14:00' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
ΚΕΠ	7:00' -13:00' (6ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Πρόγραμμα «ΑΘΗΝΑ» (.....) & Οικονομικές Υπηρεσίες (.....) & Εγχυτήριο (.....)	9:30' -17:30' (8ωρο)	1 (καθαρίστρια)
Εργαστήρια	6:30' -13:30' (7ωρο)	1 (καθαρίστρια)
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΟΜΩΝ:	22»

* Η καθαρίστρια που θα εξυπηρετεί το Μικροβιολογικό εργαστήριο θα καλύπτει τα Σαββατοκύριακα τα Υπόγεια και την Τεχνική Υπηρεσία για 2 ώρες την ημέρα....._ΕΚΘΕΣΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η παροχή υπηρεσιών καθαριότητας από εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό, ικανό να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις καθαριότητας ενός νοσηλευτικού ιδρύματος. Τους χώρους του Νοσοκομείου, εκτός από το ιατρικό, νοσηλευτικό και άλλο προσωπικό, επισκέπτονται καθημερινά δεκάδες ασθενείς και οι συνοδοί τους. Η Ψυχιατρική Κλινική εφημερεύει επί 24ώρου βάσεως, ενώ κατά τις ημέρες γενικών εφημεριών των δύο κλινικών, οι ανάγκες γίνονται πιο επιτακτικές. Επιπλέον, στις δύο πανεπιστημιακές κλινικές προσέρχονται καθημερινά για εκπαίδευση φοιτητές της Ψυχιατρικής και της Νευρολογίας (Αμφιθέατρο, κλινικές και εξωτερικά ιατρεία)._Ειδικότερα, χώροι, όπως οι θάλαμοι ασθενών, οι τουαλέτες και τα μαγειρεία απαιτούν σχολαστικό καθάρισμα για την αποφυγή διασποράς μικροβίων και την εκδήλωση ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων. Συνεπώς, για τη διασφάλιση της υγείας, κυρίως των ασθενών αλλά και όλων όσων εργάζονται και επισκέπτονται το

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

Νοσοκομείο και τα παραρτήματά του, κρίνεται αναγκαία η κάλυψη όλων των χώρων του νοσοκομείου από προσωπικό καθαριότητας σε 24ωρη βάση.»

29. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

30. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

31. Επειδή σε συνέχεια των ως άνω, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχή της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους με εξαίρεση εκείνες για τις οποίες προκύπτει το αντίθετο, με συνέπεια, ελλείψει αντίθετης ρητής διάταξης, τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν τον τρόπο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ' Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009), πολλώ, δε, μάλλον όταν υφίσταται ρητή πρόβλεψη ότι συγκεκριμένος όρος τίθεται επί ποινή αποκλεισμού.

32. Επειδή, είναι θεμιτός και σύμφωνος με την αρχή της τυπικότητας, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης ο αποκλεισμός υποψηφίου λόγω μη

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

τήρησης υποχρεώσεων που απορρέουν από τα σχετικά με τη διαδικασία έγγραφα και την ισχύουσα εθνική νομοθεσία καθόσον είναι σαφής (βλ. εξ αντιδιαστολής Απόφαση *Pirro Pizzo*, C-27/2015 της 2ας Ιουνίου 2016, σκέψη 51).

33. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκ. 25 και Ψ-599/10, SAG ELV Slovenko κλπ, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκ. 27).

34. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

35. Επειδή είναι αβάσιμος και χωρίς έρεισμα επί των όρων της διακήρυξης, ο λόγος Β.2.1 της προσφυγής, ότι έσφαλε η προσβαλλόμενη που αποδέχτηκε την προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας ενώ έπρεπε να την απορρίψει διότι δεν έλαβε *υπόψη στην κοστολόγηση της προσφοράς το γεγονός ότι το πρώτο έτος από την διετία της διάρκειας της σύμβασης είναι δίσεκτο και αντιστοιχεί σε 366 ημέρες και όχι σε 365*, ημέρα την οποία κατά την προσφυγή όφειλε να κοστολογήσει, *δεδομένου ότι καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών ήταν η 02/12/2019 και διενέργειας η 06/12/2019*. Όμως ούτε από την διακήρυξη ούτε από τον νόμο προκύπτει ούτε η προσφεύγουσα αναφέρει για ποιόν συγκεκριμένο νομικό ή πραγματικό λόγο οι οικονομικές προσφορές πρέπει να συντάσσονται επί της παραδοχής ότι η κοστολογούμενη υπηρεσία εκκινεί από την *καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών 02/12/2019 και διενέργειας του διαγωνισμού 06/12/2019*. Αντίθετα μάλιστα, όπως βάσιμα αναφέρεται στην παρέμβαση, στην διακήρυξη ρητώς ορίζεται ότι η σύμβαση θα έχει διάρκεια 24 μήνες και θα εκκινεί από την ημερομηνία οπότε θα υπογραφεί (όρος 1.3, σκέψη 28). Δεδομένου μάλιστα ότι η προσβαλλόμενη απόφαση επί των τεχνικών και οικονομικών προσφορών εκδόθηκε την 12-2-2020 (σκέψη 8), και η διάσκεψη της υπό εξέταση προσφυγής ορίστηκε για την 31-3-2020, καθίσταται σαφές ότι, σε κάθε περίπτωση, η προς υπογραφή σύμβαση δεν μπορεί ούτε θα μπορούσε να συμπεριλάβει την ημέρα 29^η του μηνός Φεβρουαρίου του δίσεκτου έτους 2020. Και τούτο επειδή, κατ' άρθ. 364 του ν. 4412/2016 δεν θε μπορούσε να συναφθεί σύμβαση προ τουλάχιστον έκδοσης της παρούσας απόφασης λόγω της εκ του νόμου αναστολής της υπογραφής της σύμβασης σε περίπτωση άσκησης προδικαστικής προσφυγής. Συνεπώς, ορθά -υπό τις συγκεκριμένες κρινόμενες περιστάσεις- στην οικονομική προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας δεν κοστολογήθηκε η επίμαχη ημέρα 29^η Φεβρουαρίου 2020 η οποία μετά βεβαιότητας δεν συμπεριλαμβάνεται στην διάρκεια παροχής της κοστολογηθείσας υπηρεσίας, η οποία σε κάθε περίπτωση θα εκκινήσει ακόμη και μετά τον μήνα Απρίλιο 2020 και θα διαρκέσει 24 ημερολογιακούς

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

μήνες από της υπογραφής της. Για τους λόγους αυτούς, ορθά έγινε αποδεκτή η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας σύμφωνα με τους όρους 1.3, 1.7 α), 2.4.1, Παράρτημα Ι Τεχνικές Προδιαγραφές Υποχρεώσεις Αναδόχου παρ. 3, της διακήρυξης (σκέψη 28), τα άρθ. 18, 53, 71, 91 του ν. 4412/2016, το άρθ. 68 του ν. 3863/2010 (σκέψεις 21-25) και τις αρχές της νομιμότητας και της διαφάνειας (σκέψεις 29-34), απορριπτομένου ως αβασίμου του λόγου Β.2.1. της προσφυγής.

36. Επειδή είναι αβάσιμος και χωρίς έρεισμα επί των όρων της διακήρυξης, και του νόμου ο λόγος Β.2.1 ότι έσφαλε η προσβαλλόμενη που αποδέχτηκε την προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας ενώ έπρεπε να την απορρίψει διότι η οικονομική προσφορά υπολογίστηκε επί τη βάση έξι και όχι επτά υποχρεωτικών αργιών κατ' έτος, με αποτέλεσμα το εργατικό κόστος να υπολείπεται του ελαχίστου νομίμου. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι υποχρεωτικές αργίες κατ' έτος είναι 7 και δη οι: 1) 25η Μαρτίου 2) 1η Μαΐου 3) Δευτέρα του Πάσχα 4) 15η Αυγούστου 5) 28η Οκτωβρίου 6) 25η Δεκεμβρίου 7) 26η Δεκεμβρίου. Όμως όπως βάσιμα αναφέρει η δεύτερη παρεμβαίνουσα, και όπως ρητώς και σαφώς προκύπτει από τον νόμο, οι νόμιμες αργίες κατ' έτος είναι 6 ημέρες και δη οι 1) 25η Μαρτίου 2) 1η Μαΐου 3) Δευτέρα του Πάσχα 4) 15η Αυγούστου 5) 25η Δεκεμβρίου 6) 26η Δεκεμβρίου, ενώ η 28^η Οκτωβρίου είναι ημέρα προαιρετικής αργίας κατά την κρίση του εργοδότη (σκέψεις 26, 27). Τούτο άλλωστε αναφέρεται και στο προσκομιζόμενο με την παρέμβαση έγγραφο του ΣΕΠΕ με αριθ. πρωτ. 263098/26-7-2018, ότι δηλαδή από το νόμο έχουν καθοριστεί σαν ημέρες υποχρεωτικής αργίας.. οι εξής εορτές α/ η 25η Μαρτίου, β/ η Δευτέρα του Πάσχα, γ/η 26η Δεκεμβρίου ...& στ/ η 1η Μαΐου .. Σαν ημέρα προαιρετικής αργίας κατά την κρίση του εργοδότη ορίζεται η 28^η Οκτωβρίου. Για τους λόγους αυτούς πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο λόγος Β.2.1 της προσφυγής διότι στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι οι νόμιμες υποχρεωτικές αργίες κατ' έτος είναι 7 ημέρες ενώ, αντίθετα, ο νόμος προβλέπει ρητώς και σαφώς 6 νόμιμες υποχρεωτικές αργίες. Για τους λόγους αυτούς, ορθά έγινε αποδεκτή η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας σύμφωνα με τους όρους 1.7 α), 2.4.1, Παράρτημα Ι Τεχνικές Προδιαγραφές Υποχρεώσεις Αναδόχου παρ. 3, της διακήρυξης (σκέψη 28), τα άρθ. 18, 53, 71, 91 του ν. 4412/2016, το άρθ. 68 του ν.

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

3863/2010, το άρθ. 4 του ΒΔ 748/1966, και το άρθ. 1 του ΑΝ 380/1968 (σκέψεις 21-27) και τις αρχές της νομιμότητας και της διαφάνειας (σκέψεις 29-34).

37. Επειδή ως προκύπτει από τα έγγραφα και στοιχεία της διαδικασίας όπως είναι αναρτημένα στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, και ίδια από το ηλεκτρονικό αρχείο της προσφοράς με τον τίτλο *Απαιτήσεις του άρθρου 68 του Ν.*, η δεύτερη παρεμβαίνουσα δήλωσε ότι απαιτούνται για την εκτέλεση του αντικειμένου της προμήθειας 14 άτομα που θα απασχολούνται *7 φορές την εβδομάδα*, εκ των οποίων, *10 άτομα 8ωρης απασχόλησης και 2 άτομα 6ώρης απασχόλησης, και 1 άτομο 5ωρης απασχόλησης, και 1 άτομο 4ωρης απασχόλησης*, και 8 άτομα που θα απασχολούνται *5 φορές την εβδομάδα*, εκ των οποίων, *2 άτομα 8ωρης απασχόλησης και 1 άτομο 7ώρης απασχόλησης, και 4 άτομα 6ωρης απασχόλησης, και 1 άτομο 4ωρης απασχόλησης*. Η δεύτερη παρεμβαίνουσα παρέθεσε στο ως άνω έγγραφο της προσφοράς της επακριβώς τον ίδιο ακριβώς πίνακα με το *προσωπικό καθαριότητας* ως ακριβώς ο πίνακας αυτός παρατίθεται στο *ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι:ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ - ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ κεφ. ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ* της διακήρυξης (σκέψη 28). Παρά τους αντίθετους ισχυρισμούς του λόγου Β.2.1 της προσφυγής (σκέψη 17), σε κανένα στοιχείο της προσφοράς της δεύτερης παρεμβαίνουσας δεν αναφέρεται, ούτε προκύπτει ουδέ καν μπορεί να συναχθεί, ότι θα απασχολήσει το αυτό φυσικό πρόσωπο-εργαζόμενο για όλες τις Κυριακές του έτους. Αντίθετα, όπως σαφώς προκύπτει από την προσφορά, η δεύτερη παρεμβαίνουσα κατένειμε το προσωπικό της με τη παραδοχή ότι δέκα τέσσερα άτομα θα απασχολούνται 7 ημέρες την εβδομάδα και 8 άτομα θα εργάζονται 5 φορές την εβδομάδα, χωρίς τούτο, κατ' ανάγκη, να σημαίνει ότι τα ίδια φυσικά πρόσωπα-εργαζόμενοι θα εργάζονται συνεχώς -καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης- τις Κυριακές. Εξάλλου, ακόμη και με την εκδοχή ότι οι εργαζόμενοι για την εκτέλεση της προμήθειας είναι συγκεκριμένα φυσικά πρόσωπα, όμως τα συνολικά 14 φυσικά πρόσωπα που θα εργάζονται επί 7 ημέρες της εβδομάδα μπορούν να εναλλάσσονται στην εργασία με τα 8 συγκεκριμένα φυσικά πρόσωπα που θα εργάζονται 5 φορές την εβδομάδα. Τούτο μάλιστα καθίσταται δυνατόν, δεδομένου ότι ως διευκρινίστηκε, η

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

συγκεκριμένη ομάδα των 8 ατόμων συσχετίζεται με παροχή εργασίας 5 ημέρες από Δευτέρα μέχρι Σάββατο, διότι δεν αφορά σε εργασία τις ημέρες των επίσημων αργιών, μεταξύ των οποίων και η Κυριακή-ημέρα αργία (υπ' αριθ. πρωτ. 12111/25-11-2019 έγγραφο σκέψη 5). Συνεπώς, μπορεί να υπάρχει εναλλαγή μέσα στον χρόνο των φυσικών προσώπων που εργάζονται στην μία ή στην άλλη ομάδα εργαζομένων -ήτοι εκείνων που εργάζονται 7 ημέρες και εκείνων που εργάζονται 5 ημέρες την εβδομάδα- πράγμα που συνεπιφέρει και την εναλλαγή των φυσικών προσώπων που θα εργάζονται τις Κυριακές. Επομένως, όπως βάσιμα αναφέρεται στην παρέμβαση, η προσφορά εμφανίζει την διάθεση του απαιτούμενου προσωπικού και όχι την απασχόληση του ίδιου φυσικού προσώπου για όλες τις Κυριακές του έτους. Ομοίως λόγω της εναλλαγής μέσα στον χρόνο των φυσικών προσώπων που εργάζονται στην μία ή στην άλλη ομάδα εργαζομένων είναι αβάσιμος και απορριπτέος ο ισχυρισμός της προσφυγής ότι, εν προκειμένω, τα ίδια άτομα θα εργάζονται όλες της Κυριακές του έτους. Μάλιστα δε δια της εναλλαγής των συνολικά 22 εργαζομένων και την ανακατανομή τους στις προβλεπόμενες βάρδιες, κανένας από τους 14 εργαζόμενους τις Κυριακές, δεν θα απασχοληθεί πάνω από 6 συνεχόμενες Κυριακές κατ' έτος. Σύμφωνα με τον νόμο (σκέψη 26) *Εις τας περιπτώσεις, καθ' ας επιτρέπεται η κατά Κυριακήν εργασία, -ως εν προκειμένω όχι μόνον δεν αμφισβητείται με την προσφυγή αλλά απαιτείται ρητά από την διακήρυξη- η κατανομή της 24ωρου συνεχούς αναπληρωματικής εβδομαδιαίας αναπαύσεως* 1) *δέον να γίνεται κατά τρόπον ώστε ανά περίοδον επτά εβδομάδων η μια τούτων κατά τμήμα τουλάχιστον δώρου, να εμπίπτη εις ημέραν Κυριακήν, ii) εκτός εάν τα εφαρμοζόμενα προγράμματα εργασίας εξασφαλίζουν επτά αναπαύσεις καθ'ημεράν Κυριακήν εντός του έτους.* Ακόμη επομένως και με την παραδοχή ότι εν προκειμένω θα απασχοληθούν κατά τις Κυριακές 14 συγκεκριμένοι εργαζόμενοι, όμως και πάλι δεν προκύπτει ότι η προσφορά προσκρούει στην εργατική νομοθεσία, διότι κανένας από τους 14 εργαζόμενους τις Κυριακές δεν θα απασχοληθεί πάνω από 7 συνεχόμενες Κυριακές κατ' έτος, εφόσον εναλλάσσονται στην απασχόληση κατά την διάρκεια του έτους εντός των προβλεπομένων κατά νόμον χρονικών ορίων, με τους εργαζόμενους που εργάζονται 5 ημέρες την εβδομάδα. Επομένως, είναι αβάσιμος, επί εσφαλμένης προϋπόθεσης

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

ερείδόμενος και απορριπτέος ο λόγος Β.2.1 της προσφυγής ότι πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη που αποδέχτηκε την προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας διότι στην προσφορά δεν προβλέπεται ούτε προκύπτει η απασχόληση ούτε ενός και του αυτού εργαζομένου όλες τις Κυριακές του έτους. Και τούτο ίδια επειδή: ι) Στην επίμαχη προσφορά ούτε προβλέπεται ούτε από οποιοδήποτε στοιχείο αυτής προκύπτει ότι η παρεμβαίνουσα θέλει διαθέσει το αυτό φυσικό πρόσωπο που θα εργάζεται συνεχώς όλες τις Κυριακές του έτους, αλλά ιι) Προκύπτει ότι η παρεμβαίνουσα έχει προσφέρει τον απαιτούμενο αριθμό ανθρωπίνου δυναμικού -και όχι τους ίδιους εργαζόμενους-φυσικά πρόσωπα που να εργάζονται αδιάλειπτα κατά τις Κυριακές του έτους, ενώ επί πλέον και σε κάθε περίπτωση ιιι) Η παρεμβαίνουσα διέλαβε στην προσφορά της ότι θα απασχολήσει 14 εν συνόλω εργαζόμενους που θα εργασθούν 7 ημέρες την εβδομάδα, χωρίς να αναφέρει ότι οι 14 αυτοί εργαζόμενοι θα είναι τα ίδια και τα αυτά φυσικά πρόσωπα, ενώ ιν) Ακόμη κι αν εκληφθεί ότι οι 14 εργαζόμενοι θα είναι τα αυτά φυσικά πρόσωπα, όμως και πάλι η προσφορά δεν προσκρούει στον νόμο καθώς προκύπτει επαρκές χρονικό περιθώριο εναλλαγής των εργαζομένων με τους 8 εργαζόμενους που θα εργάζονται 5 ημέρες την εβδομάδα έτσι ώστε να διασφαλίζεται, για κάθε ένα εργαζόμενο, η ανάπαυση της Κυριακής εντός των ορίων του νόμου, και ν) Σε κάθε περίπτωση, ούτε προκύπτει ούτε αναφέρεται ούτε αποδεικνύεται στην προσφυγή ότι η δεύτερη παρεμβαίνουσα δεν θα εφαρμόσει τον εργατικό νόμο, ήτοι δεν θα προβεί στην επιβαλλόμενη εναλλαγή των εργαζομένων που θα διατεθούν για εργασία τις Κυριακές, πολλώ δε μάλλον που το διατιθέμενο προσωπικό εξαρκεί ώστε να παρασχεθεί σε όλους τους εργαζόμενους η προβλεπόμενη αργία της Κυριακής με την προβλεπόμενη στον νόμο συχνότητα. Για τους λόγους αυτούς ορθά έγινε αποδεκτή η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας σύμφωνα με τους όρους 1.7 α), 2.4.1, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι:ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ - ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ κεφ. ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ της διακήρυξης (σκέψη 28), τα άρθ. 18, 53, 71, 91 του ν. 4412/2016, το άρθ. 68 του ν. 3863/2010, τις διατάξεις του ΒΔ 748/1966, (σκέψεις 21-27) και τις αρχές της νομιμότητας και της διαφάνειας (σκέψεις 29-34),

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

38. Επειδή είναι αβάσιμος επί εσφαλμένης προϋπόθεσης στηριζόμενος και χωρίς έρεισμα επί των όρων της διακήρυξης, ο λόγος Β.2.2 της προσφυγής, ότι η δεύτερη παρεμβαίνουσα δεν αναγράφει με σαφήνεια τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο ... αναγράφει τα τετραγωνικά που αντιστοιχούν στην απασχόληση των καθαριστών κατά τις καθημερινές μόνο (13.450,30 τ.μ. / 22 άτομα) ενώ δεν γίνεται καμία αναφορά για τα τετραγωνικά του αντιστοιχούν στα άτομα που θα απασχοληθούν τα Σαββατοκύριακα (14 άτομα). Και τούτο διότι, παρά τα αντίθετα που ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, δεν αναφέρεται πουθενά στην διακήρυξη ούτε προκύπτει ουδέ μπορεί να υπολογιστεί ουδέ καν κατά προσέγγιση το σύνολο των τμ που απαιτείται να καθαρίζονται τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, ούτε υφίσταται στην διακήρυξη διαχωρισμός τμ καθαρισμού τις καθημερινές και τα Σαββατοκύριακα, ούτε άλλωστε προκύπτει υποχρέωση του προσφέροντος να δηλώσει τα τμ καθαρισμού ανά εργαζόμενο κατά τις καθημερινές ημέρες και τα τμ καθαρισμού ανά εργαζόμενο τα Σαββατοκύριακα, όπως βασίμως ισχυρίζεται η δεύτερη παρεμβαίνουσα. Συγκεκριμένα σαφώς και ρητώς αναφέρεται στην διακήρυξη ότι *Η ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΙΝΑΙ 13.450,30 m2.* (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ - ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Απαιτήσεις – Τεχνικές Προδιαγραφές : 1. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ σκέψη 28). Κατά τα λοιπά στον Πίνακα με το προσωπικό καθαριότητας που πρέπει να διαθέσει στο Νοσοκομείο η εταιρεία που θα αναδειχθεί ως ανάδοχος του διαγωνισμού καθώς και οι ημέρες και ώρες απασχόλησης αυτού, αναγράφονται διάφοροι χώροι προς καθαρισμό 7 φορές την εβδομάδα και άλλοι χώροι προς καθαρισμό 5 φορές την εβδομάδα, χωρίς να παρατίθενται τα τμ των αναφερομένων χώρων του Νοσοκομείου (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ - ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ). Περαιτέρω, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ-ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Β. ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ της διακήρυξης, αναφέρονται ορισμένοι χώροι που απαιτούν καθημερινό καθαρισμό χωρίς να παρατίθενται τα τμ των επιφανειών προς καθαρισμό. Ακολούθως, στην με αριθ. πρωτ. ....../20-11-2019 διευκρίνηση επί των

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

όρων της διακήρυξης (σκέψη 5) αναφέρεται ότι από Δευτέρα έως Παρασκευή, θα απασχολούνται είκοσι δύο (22) άτομα και τα Σαββατοκύριακα δέκα τέσσερα (14) άτομα, χωρίς και πάλι να παρατίθενται τα τμ των επιφανειών προς καθαρισμό τις καθημερινές και τα Σαββατοκύριακα. Περαιτέρω, ως ρητώς αναφέρεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΕΚΘΕΣΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ : κρίνεται αναγκαία η κάλυψη όλων των χώρων του νοσοκομείου από προσωπικό καθαριότητας σε 24ωρη βάση. Ως προκύπτει από τα έγγραφα και στοιχεία της διαδικασίας όπως είναι αναρτημένα στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, και ιδία από το ηλεκτρονικό αρχείο της προσφοράς με τον τίτλο Απαιτήσεις του άρθρου 68 του Ν., η δεύτερη παρεμβαίνουσα δήλωσε ότι τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο είναι : 611,38 m² περίπου. Η δεύτερη παρεμβαίνουσα καταφανώς στην προσφορά της κατένειμε την απαιτούμενη επιφάνεια προς καθαρισμό ήτοι 13.450,30 m² ΔΙΑ το διατιθέμενο και απαιτούμενο από την διακήρυξη εργατικό δυναμικό των 22 ατόμων συνολικά. Ο συγκεκριμένος τρόπος υπολογισμού όχι μόνον δεν αποκλείεται από την διακήρυξη, αλλά επιπλέον υπό τις περιστάσεις είναι και ο μόνος δυνατός τρόπος υπολογισμού των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο. Και τούτο διότι από την διακήρυξη προκύπτουν μόνον τα συνολικά μέτρα των επιφανειών προς καθαρισμό και ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων, χωρίς να διακρίνεται πόσα από τα συνολικά τμ καθαρισμού πρέπει να καθαρίζονται τις καθημερινές και πόσα τα Σαββατοκύριακα. Σε κάθε περίπτωση, ο συγκεκριμένος τρόπος υπολογισμού δεν αποκλείεται από το γράμμα του νόμου και ιδία από άρθ. 68 του ν. 3863/2010 (άρθ. 25), ούτε της διακήρυξης (όροι 1.7. α), 2.4.4 στ), τα οποία απαιτούν να δηλώνονται στην προσφορά τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, χωρίς να παραθέτουν τρόπο υπολογισμού, και χωρίς να προκύπτει περιοριστικός τρόπος υπολογισμού και ιδία χωρίς ο νόμος ή η διακήρυξη να παραθέτουν τον χρονικό προσδιορισμό του υπολογισμού. Ειδικότερα, ούτε ο νόμος ούτε η διακήρυξη δεν διακρίνουν αν απαιτείται να δηλώνονται στην προσφορά τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού σε βάση ημερήσια ή εβδομαδιαία ή 5ήμερη ή 7ήμερη ή ωριαία ή μηνιαία κοκ ή ανά βάρδια ή με άλλη τυχόν αναγόμενη βάση υπολογισμού, και σε κάθε περίπτωση πάντως, δεν αποκλείεται ο παραπάνω τρόπος υπολογισμού της δεύτερης

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

παρεμβαίνουσας. Συνεπώς, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη κατά το μέρος που αποδέχθηκε την προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας, επειδή ο ισχυρισμός αυτός βασίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή της προσφεύγουσας ότι η διακήρυξη όχι μόνο διακρίνει αλλά και απαιτεί να παρατίθενται τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού τις καθημερινές και τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού τα Σαββατοκύριακα, ενώ αντίθετα η διακήρυξη ούτε διακρίνει ούτε απαιτεί τα ως άνω αβάσιμα, αλλά αναφέρεται μόνο στα συνολικά τετραγωνικά μέτρα επιφανειών προς καθαρισμό. Για τους λόγους αυτούς ορθά έγινε αποδεκτή η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας σύμφωνα με τους όρους 1.7 α), 2.4.4 στ, *ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι:ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ - ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ κεφ. ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ, ΕΚΘΕΣΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ* της διακήρυξης (σκέψη 28), τα άρθ. 18, 53, 71, 91 του ν. 4412/2016, το άρθ. 68 του ν. 3863/2010, (σκέψεις 21-26) και τις αρχές της νομιμότητας και της διαφάνειας (σκέψεις 29-34).

39. Επειδή με τον λόγο Β.2.4 της προσφυγής (σκέψη 17) υποστηρίζεται ότι το ποσόν του εργολαβικού κέρδους το οποίο περιέλαβε στην προσφορά της η δεύτερη παρεμβαίνουσα δεν είναι εύλογο, ως απαιτεί ο νόμος και η διακήρυξη. Η προσφεύγουσα επικαλείται ότι το επίμαχο ποσόν είναι προφανές ότι δεν είναι εύλογο κατά την έννοια του νόμου και της διακήρυξης, διότι λόγω του ύψους του εξομοιούται κατ' ουσία προς μηδενικό, ότι δεν ανταποκρίνεται πραγματικά στις ανάγκες του έργου και στα δεδομένα της συμβάσεως. Ωστόσο, ο εξεταζόμενος λόγος της προσφυγής είναι अपαράδεκτος ως άοριστος και ανεπίδεκτος εκτίμησης επί της ουσίας διότι: i) Δεν αναφέρεται στην προσφυγή για ποιόν συγκεκριμένο λόγο και επί τη βάσει ποιών συγκεκριμένων παραδοχών νομικών και πραγματικών, ή τυχόν άλλων διαπιστώσεων αξιολογήσεων και εκτιμήσεων, το επίμαχο εργολαβικό κέρδος 66,67 ευρώ μηνιαίως και 1.600 ευρώ για το σύνολο της σύμβασης είναι προφανές ότι δεν είναι εύλογο, ως αορίστως υποστηρίζεται (βλ. προσφορά δεύτερης παρεμβαίνουσας αρχείο με την ανάλυση της οικονομικής προσφοράς), και ii) Ούτε αναφέρεται στην προσφυγή για ποιόν συγκεκριμένο λόγο το επίμαχο ποσόν εργολαβικού κέρδους εξομοιούται κατ' ουσία προς μηδενικό, ενώ iii) Σε κάθε περίπτωση είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος ο

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

ισχυρισμός ότι το επίμαχο ποσόν εργολαβικού οφέλους δεν *ανταποκρίνεται πραγματικά στις ανάγκες του έργου και στα δεδομένα της συμβάσεως*. Και τούτο ίδια διότι το ποσόν του εργολαβικού κέρδους δεν συσχετίζεται σε καμία περίπτωση με τις ανάγκες του έργου και τα δεδομένα της σύμβασης, αλλά τουναντίον συνδέεται αιτιωδώς με τις ανάγκες και τα δεδομένα του προσφέροντος οικονομικού φορέα. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα παραθέτει στην προσφυγή διάφορες γενικές *in abstracto* νομολογιακές κρίσεις περί του ευλόγου εργολαβικού κέρδους, περί των διδαγμάτων της κοινής πείρας, περί του ανταγωνισμού, χωρίς όμως να επικαλείται για ποιόν συγκεκριμένο νόμιμο λόγο εν προκειμένω *in concreto* το επίμαχο ποσόν δεν είναι εύλογο. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα δεν επικαλείται ουδέ έστω γενικότερες πραγματικές διαπιστώσεις στηριζόμενες πχ στην συνήθη επικέρδεια του συγκεκριμένου κλάδου της οικονομίας (δραστηριότητα καθαρισμού κτιρίων), ή στην μέση επικέρδεια ή στα δεδομένα και στην οικονομική αξιολόγηση της απόδοσης των επιχειρήσεων του κλάδου, ή στην αποτίμηση της κερδοφορίας της συγκεκριμένης δραστηριότητας έστω με στατιστικά -ωστόσο έγκυρα-δεδομένα, ούτε στην αποτίμηση της κερδοφορίας της συγκεκριμένης δεύτερης παρεμβαίνουσας η οποία είναι ανώνυμη εταιρεία με υποχρέωση δημοσίευσης οικονομικών στοιχείων, ή σε άλλο έγκυρο και σχετικό οικονομικό στοιχείο, ώστε να προκύπτει έστω ένα μέγεθος αναφοράς της κρίσης περί προφανώς μη *ευλόγου* εργολαβικού κέρδους. Για τον ίδιο λόγο είναι απορριπτέα ως αόριστη και, άρα απαραδέκτως προβαλλόμενη, και η εν γένει επίκληση από την προσφεύγουσα των *διδαγμάτων της κοινής πείρας*, καθόσον δεν προκύπτει σε ποια διδάγματα της κοινής πείρας γίνεται αναφορά. Και τούτο πολλώ δε μάλλον που, εν προκειμένω, η κατ' αρχήν έδραση τέτοιων ισχυρισμών δεν μπορεί παρά να γίνεται επί διδαγμάτων επιχειρηματικής οικονομικής και επιχειρησιακής κοινής πείρας τα οποία όμως ούτε διευκρινίζονται ούτε αποδεικνύονται ουδέ καν συσχετίζονται με γενικά έστω δεδομένα του κλάδου ή της συγκεκριμένης επιχείρησης της δεύτερης παρεμβαίνουσας. Περαιτέρω, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι, αόριστοι και αλυσιτελείς ως επί εσφαλμένης βάσης στηριζόμενοι όλοι οι ισχυρισμοί της προσφυγής, οι οποίοι φέρονται σε νομολογία επί του λειτουργικού κόστους, του διοικητικού κόστους, του κόστους αναλωσίμων και των νομίμων κρατήσεων, παρατεθέντων συλλήβδην ομού όλων μαζί εν συνόλω με το

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

εργολαβικό όφελος, καθόσον φέρονται ασυνδέτως με τον εξεταζόμενο λόγο της προσφυγής περί παράβασης του νόμου και της διακήρυξης εν σχέσει με το ειδικό και διακεκριμένο εξεταζόμενο κονδύλιο του εργολαβικού κέρδους. Για τον ίδιο λόγο είναι απαράδεκτος και απορριπτός και ο ισχυρισμός ότι η προσφορά της εταιρείας ..... δεν καλύπτει τις νόμιμες δαπάνες του προκηρυχθέντος έργου, είναι ζημιογόνα (σκέψη 17 in fine), καθόσον το αμφισβητούμενο κονδύλιο του εργολαβικού κέρδους δεν συνιστά κονδύλιο δαπάνης, ενώ συγχρόνως ούτε αμφισβητούνται με την προσφυγή τα κονδύλια της προσφοράς που συσχετίζονται με δαπάνες του έργου. Περαιτέρω, είναι απορριπτέα και η επίκληση της νομολογίας περί νόθευσης του ανταγωνισμού και τούτο, κατ' αρχήν, καθόσον η προσφεύγουσα δεν παραθέτει ισχυρισμούς αν γιατί και με ποιόν τρόπο έχει ή δεν έχει χωρήσει εν προκειμένω νόθευση του ανταγωνισμού η οποία να συνδέεται αιτιωδώς με το αορίστως πλησσόμενο ως μη εύλογο κονδύλιο του εργολαβικού κέρδους. Ο ισχυρισμός περί παράβασης των αρχών του ανταγωνισμού είναι και περαιτέρω απαράδεκτος ως αλυσιτελής δεδομένου ότι ακόμη και αν η δεύτερη παρεμβαίνουσα είχε περιλάβει στην προσφορά της εκείνο ακριβώς το ποσόν εργολαβικού κέρδους που περιέλαβε στην δική της προσφορά η προσφεύγουσα -το οποίο προφανώς ούτε η ίδια δύναται παραδεκτώς να αμφισβητήσει ως μη εύλογο- όμως και πάλι η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας θα παρέμενε χαμηλότερη από την προσφορά της προσφεύγουσας, παρεπομένου ότι ουδεμία στρέβλωση του ανταγωνισμού εν προκειμένω μπορεί παραδεκτά να στηρίζεται επί του αμφισβητούμενου ποσού. Συγκεκριμένα η συνολική οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας ισούται με 36.470 ευρώ μηνιαίως, όπου έχει συμπεριλάβει και μηνιαίο εργολαβικό κέρδος 163,53 (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με την ανάλυση της οικονομικής προσφοράς). Αντιστοίχως, η συνολική οικονομική προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας ισούται με 36.338 ευρώ μηνιαίως, όπου έχει συμπεριλάβει και μηνιαίο εργολαβικό κέρδος 66,67 (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με την ανάλυση της οικονομικής προσφοράς). Όμως, εάν η δεύτερη παρεμβαίνουσα είχε περιλάβει στην προσφορά της εργολαβικό κέρδος ποσού 163,53 -όπως και η προσφεύγουσα- όμως και πάλι η προσφορά της θα διαμορφωνόταν σε χαμηλότερο ποσόν από την προσφορά της προσφεύγουσας και μάλιστα σε 36.434,86 ευρώ μηνιαίως. Ήτοι αναλυτικά :

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

163,53 ευρώ το εργολαβικό κέρδος της προσφεύγουσας ΜΕΙΟΝ 66,67 ευρώ το εργολαβικό κέρδος της παρεμβαίνουσας = 96,86 ευρώ η διαφορά επί τω έλαττον της οικονομικής προσφοράς της δεύτερης παρεμβαίνουσας λόγω του μικρότερου αμφισβητούμενου κονδυλίου εργολαβικού κέρδους. Εν συνεχεία 36.338 ευρώ η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας + 96,86 ευρώ η διαφορά του επίμαχου κονδυλίου = 36.434,86 ευρώ. Συνεπώς, στο ποσόν των 36.434,86 ευρώ θα διαμορφωνόταν η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας εάν αντί του επίμαχου κονδυλίου των 66,67 ευρώ είχε περιλάβει κονδύλιο 163,53 ευρώ όσο ακριβώς και η προσφεύγουσα. Όμως και έτσι η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας θα ανερχόταν σε 36.434,86 ευρώ που παραμένει χαμηλότερη από την προσφορά της προσφεύγουσας ποσού 36.470 ευρώ. Για τον λόγο αυτό απαραδέκτως και αλυσιτελώς η προσφεύγουσα αμφισβητεί το συγκεκριμένο κονδύλιο της προσφοράς της δεύτερης παρεμβαίνουσας, δεδομένου ότι και χωρίς την φερόμενη πλημμέλεια όμως και πάλι η προσφορά της προσφεύγουσας θα παρέμενε στην αυτή σειρά ήτοι στην τρίτη σειρά μετά την προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας. Συνεπώς, για τους λόγους αυτούς είναι απορριπτέος και ο εξεταζόμενος λόγος Β.2.4 της προσφυγής ως αόριστος και απαράδεκτος, διότι κατά παράβαση του ρητού άρθ. 362 του ν. 4412/2016 η προσφυγή δεν περιέχει *τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά της*. Εν συνόλω, η προσφυγή δεν περιέχει συγκεκριμένους ισχυρισμούς επί τη βάσει των οποίων να μπορεί να αμφισβητηθεί η ορθή κρίση της αναθέτουσας αρχής στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής της ευχέρειας περί της εκτίμησής της ότι το συγκεκριμένο πλησσόμενο κονδύλιο του εργολαβικού κέρδους είναι αποδεκτό ως εύλογο κατά την έννοια του άρθ. 68 του ν. 3863/2010 (σκέψη 25) και των όρων 1.7 α), 2.4.4 στ, της διακήρυξης.

40. Επειδή είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι οι ισχυρισμοί του Υπομνήματος (σκέψη 19), επί του λόγου Β.2.4. της προσφυγής, με τους οποίους η προσφεύγουσα κατά ανεπίτρεπτη επέκταση ή/και τροποποίηση των ουσιαστικών και νομικών λόγων της προσφυγής υποστηρίζει ότι η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας περί μη ευλόγου εργολαβικού κέρδους είναι επιπλέον και *αδικαιολόγητα χαμηλή*. Εξάλλου, οι ισχυρισμοί του Υπομνήματος, επουδενί δεν φέρονται επί απόψεων της αναθέτουσας αρχής

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

στις οποίες ουδέν αναφέρεται περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς ή μη, καθισταμένου και εκ του λόγου αυτού απαραδέκτου του Υπομνήματος το οποίο σε κάθε περίπτωση μπορεί να φέρεται μόνον επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής, κατ' άρθ. 365 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, είναι απαράδεκτοι οι ισχυρισμοί του Υπομνήματος ότι η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας είναι ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά και απορριπτέα κατ' άρθ. 88 του ν. 4412/2016, καθόσον με τον τρόπο αυτό διευρύνεται και εν ταυτώ τροποποιείται πλήρως η νομική και πραγματική βάση της προσφυγής με την οποία η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το εργολαβικό κέρδος ως κονδύλιο της προσφοράς της δεύτερης παρεμβαίνουσας δεν είναι εύλογο και η προσφορά είναι απορριπτέα κατ' άρθ. 68 του ν. 3863/2010. Ειδικότερα οι δύο νομικές βάσεις, δεν ταυτίζονται είναι διακεκριμένες και εδράζονται σε διαφορετικά πραγματικά και νομικά περιστατικά. Και τούτο διότι η ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά που προβλέπεται στο άρθ. 88 του ν. 4412/2016 αφορά στην συνολική προσφορά και όχι στα καθ' έκαστον κονδύλια αυτής. Ενώ αντίθετα το εργολαβικό κέρδος το οποίο οφείλεται να είναι εύλογο προβλέπεται στο άρθ. 68 του ν. 3863/2010 το οποίο δεν συσχετίζεται με το σύνολο της προσφοράς αλλά με το συγκεκριμένο ειδικό κονδύλιο της προσφοράς. Επί πλέον αυτού απαραδέκτως, αορίστως αλυσιτελώς ως επί εσφαλμένης βάσης φέρονται με το Υπόμνημα ισχυρισμοί με τους οποίους χωρίς να αμφισβητείται ως ασυνήθιστα χαμηλή η προσφορά εν συνόλω, υποστηρίζεται όμως ότι το συγκεκριμένο πλησσόμενο κονδύλιο του εργολαβικού κέρδους δεν είναι εύλογο και ότι εκ του λόγου αυτού και μόνον συντρέχει εν προκειμένω περίπτωση εφαρμογής του άρθ. 88 του ν. 4412/2016 περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, quod non. Συγκεκριμένα μία ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά κατά την έννοια του άρθ. 88 του ν. 4412/2016 δεν αποκλείεται να περιλαμβάνει εύλογο κονδύλιο εργολαβικού κέρδους κατ' άρθ. 68 του ν. 3863/2010. Και αντιστρόφως, ένα μη εύλογο κονδύλιο εργολαβικού κέρδους κατ' άρθ. 68 του ν. 3863/2010 μπορεί να εμπεριέχεται σε μία ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά κατά την έννοια του άρθ. 88 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα μάλιστα εν προκειμένω το ουσιωδώς μέγιστο τμήμα των προσφορών αποτελείται από το εργατικό κόστος το ελάχιστο νόμιμο ποσό του οποίου είναι απολύτως ανελαστικό. Κατόπιν αυτού, η έννοια της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δεν μπορεί παρά να συσχετισθεί με το

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

ποσόν της προσφοράς από το «κατώφλι» του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους και πάνω, οπότε και εκτιμάται εν συνόλω. Ήτοι προκειμένου να φέρεται κατ' αρχήν παραδεκτά ο ισχυρισμός ότι η προσφορά φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή δεν αρκεί να ιστορείται ως ανεπαρκές ή μη εύλογο ένα συγκεκριμένο κονδύλιο της προσφοράς, χωρίς συγχρόνως να αμφισβητείται ότι ολόκληρη η προσφορά εν συνόλω είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Όμως ούτε με την προσφυγή ούτε με το Υπόμνημα η προσφεύγουσα εκφέρει συγκεκριμένο και ορισμένο ισχυρισμό περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, αιτούμενη όμως απαραδέκτως κατά νομική αοριστία- την εφαρμογή του άρθ. 88 του ν. 4412/2016. Συνεπώς απαραδέκτως αλυσιτελώς και επί εσφαλμένης βάσης στηρίζεται η εκδοχή του Υπομνήματος ότι εφόσον το κονδύλιο του εργολαβικού κέρδους πλήσσει ως μη εύλογο εν ταυτώ και άνευ ετέρου μπορεί να πλήσσει ως ασυνήθιστα χαμηλή και η προσφορά εν συνόλω. Συνεπώς, για τους λόγους αυτούς είναι απορριπτέοι ως अपαράδεκτοι οι ισχυρισμοί του Υπομνήματος διότι επέρχεται μη επιτρεπόμενη από τον νόμο διεύρυνση και εν πολλοίς τροποποίηση της νομικής και πραγματικής βάσης της προσφυγής και διότι περαιτέρω αλυσιτελώς αορίστως και επί εσφαλμένης προϋπόθεσης κατά τρόπο αντιφατικό και αόριστο ζητείται η εφαρμογή συντρεχόντως των άρθ. 88 του ν. 4412/2016 και του άρθ. 68 του ν. 3863/2010 άνευ επίκλησης των νομικών και πραγματικών εκείνων περιστατικών που απαιτούνται για την εφαρμογή τους.

Κατά την ειδική γνώμη του Μέλους Ειρήνης Αψοκάρδου, στο έγγραφο της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνεται επίκληση όλων των νομικών και πραγματικών αιτιάσεων που δικαιολογούν το υποβαλλόμενο αίτημα για την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης κατά τρόπο ειδικό ώστε να καθίσταται σαφές στην ΑΕΠΠ (και συνακόλουθα στο δικαστήριο σε τυχόν επόμενο στάδιο) ποίων συγκεκριμένων διατάξεων του νόμου ή της Διακήρυξης έχει λάβει χώρα παραβίαση, δίχως όμως να απαιτείται και πανηγυρική αναφορά αυτών (βλ. Φ. ΑΡΝΑΟΥΤΟΓΛΟΥ, *Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2η έκδ., 2013, αρ.104, σελ. 71-72, Δ. ΡΑΙΚΟΣ, Ε. ΒΛΑΧΟΥ, Ε. ΣΑΒΒΙΔΗ, *Δημόσιες Συμβάσεις Ν. 4412/2016 Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Τόμος Ι, σελ. 1189 και Χ. ΔΕΤΣΑΡΙΔΗΣ, *Η προδικαστική προσφυγή στο στάδιο ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων*, 2019, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, σελ.362). Επειδή, περαιτέρω, η έννοια περί «ασυνήθιστα

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

χαμηλής προσφοράς» δεν ορίζεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016 αλλά ούτε και στο προϊσχύον νομικό πλαίσιο περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Ωστόσο, έχει κριθεί ότι το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη σύνθεση της προσφοράς και με τη φύση της επίμαχης παροχής (απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, *Agriconsulting Europe κατά Επιτροπής*, T 570/13, EU:T:2016:40, σκέψη 55 και απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, T-392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.83). Ειδικότερα, η έννοια περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να καθορίζεται με αναφορά στην υπό ανάθεση σύμβαση, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες αυτής, αλλά και στο εάν τα οικονομικά στοιχεία του προσφέροντος την εμφανιζόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά οικονομικού φορέα, αναφερόμενα με συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην εν λόγω έννοια (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 866/2008 και ΔΕΦΑΘ 217/2013 αναφορικά με την ερμηνεία της οικείας έννοιας υπό το προϊσχύον καθεστώς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων). Επομένως, αποδεικνύεται ειδικώς και ορισμένως με την προσκόμιση στοιχείων, μεταξύ άλλων και προσφορών με έκπτωση, σε παρόμοιους διεξαχθέντες διαγωνισμούς (89/2008 Πράξη Ελεγκτικού Συνεδρίου). Επειδή, από τις οικείες διατάξεις, συνάγεται ότι η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να πλήξει την επί ίσοις όροις συμμετοχή των ενδιαφερομένων στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. Περαιτέρω, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς -ως τέτοιας προφανώς νοουμένης και της οικονομικής προσφοράς που αν και φαίνεται ότι καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών δεν καταλείπει εύλογο εργολαβικό κέρδος, δηλαδή, χρηματικό όφελος τέτοιας έκτασης που να δικαιολογεί τη συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού- διακινδυνεύει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης να καλύψει τη ζημία που υφίσταται, εξαιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (βλ. πράξη 240/2007 VI Τμ. Ε.Σ.). [βλ. σχετικά S. Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement*, (2005,) σελ. 532- 534; P Trepte, *Regulating Procurement. Understanding the Ends and Means of Public Procurement Regulation*, (Oxford, Oxford University Press, 2004,) σελ.165-166 and 197; και P Trepte, *Public Procurement in the EU: A Practitioner's Guide*, 2η έκδοση, (Oxford, Oxford University Press, 2007, σελ.474, και AR Engel, *Managing Risky Bids, Handbook of Procurement* (Cambridge, Cambridge University Press, 2006, σελ.322, 326]. Επειδή, συνοψίζοντας, προς αποτροπή των δυσμενών αυτών συνεπειών, καθιερώνεται διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής στον εντοπισμό των προσφορών οι οποίες εμφανίζονται ως ασυνήθιστα χαμηλές, εκτός εάν κάποιος διαγωνιζόμενος προβάλει ενώπιον αυτής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, οπότε γεννάται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει με σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών, αφού προηγουμένως ζητήσει σχετικές διευκρινίσεις από το διαγωνιζόμενο που φέρεται ότι έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά (βλ. ΣΤΕ 4249/2010, 3546/2009, ΕπΑνΣΤΕ 295/2011, 1260, 41/2010, 815, 747, 127/2009, 1079, 1069/2009, 866, 187, 45/2008, ΔΕΦΑΘ (ακυρωτικό) 1528/2014, και Ε.Σ. VI Τμ. 70/2012, 3202, 2235, 2234, 2232, 2090, 584/2011, 3678, 3355, 3134/2009). Επειδή η προσφεύγουσα στην προσφυγή της αναφέρει ότι : *«κατ' επανάληψη έχει κριθεί ότι το εργολαβικό κέρδος δεν μπορεί να κριθεί εύλογο όταν αυτό είναι μηδενικό ή πάρα πολύ χαμηλό και δεν αφήσει ουσιαστικά περιθώριο κέρδους κατά τρόπο που να μη θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σύμβασης»*, ότι *«Η κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς το εύλογο του εργολαβικού κέρδους ελέγχεται ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής»*, ότι *«η νομολογία έχει δεχθεί ότι στους διαγωνισμούς πρέπει να υπολογίζεται ένα εύλογο ποσό εργολαβικού κέρδους, διοικητικού κόστους και ενόψει του ότι αυτά δεν είναι καθορισμένα, οφείλει η αναθέτουσα αρχή να εξετάσει αν, λαμβανομένου υπ' όψη των δεδομένων της υπό σύναψη συμβάσεως, τα αναφερόμενα στη προσφορά ποσά είναι εύλογα ώστε να μην νοθεύεται η αρχή του ανταγωνισμού που*

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

διέπει τη σύναψη της συμβάσεως και να μην καταστρατηγείται η υποχρέωση του αναδόχου να προσφέρει τιμή που καλύπτει πραγματικά και όχι πλασματικά τα αναφερόμενα στην ως άνω διάταξη ποσά» ότι «αφού ληφθούν υπ' όψη τα δεδομένα της συμβάσεως που θα συναφθεί (διετία) καθώς και οι ιδιαιτερότητες που παρουσιάζονται για την παροχή των υπηρεσιών σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης δεν δικαιολογείται το ύψος του ποσού το οποίο εξομοιούται προς μηδενικό. Δηλαδή, δεν μπορεί βάσιμα να υποστηριχθεί ότι ο ανάδοχος επί δυο έτη θα παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες αποβλέποντας να έχει μηνιαίο κέρδος ύψους τριάντα (66,67 €) ευρώ. Η συμπίεση του ποσού στο ύψος αυτό έγινε για προφανείς λόγους (επίτευξη χαμηλής τιμής) και όχι γιατί το ποσό τούτο ανταποκρίνεται πραγματικά στις ανάγκες του έργου και στα δεδομένα της συμβάσεως κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα», ότι «η προσφορά της εταιρείας ..... δεν καλύπτει τις νόμιμες δαπάνες του προκηρυχθέντος έργου, είναι ζημιογόνα κατά την έννοια των διατάξεων του Νόμου και των όρων της διακήρυξης και ως εκ τούτου η εν λόγω εταιρεία πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη (ΕΑ ΣτΕ 1344/2008, 1090/2006)» με περαιτέρω παραπομπές στην οικεία περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς νομολογία καθώς και σε σχετικές αποφάσεις της ΑΕΠΠ αλλά και την υπ' αριθμ. 6/2016 απόφαση της ΕΑΑΔΗΣΥ. Επομένως, η προσφεύγουσα, καθ' ερμηνείαν του περιεχομένου της προσφυγής της, βάλλει κατά της αξιοπιστίας της προσφοράς της δεύτερης παρεμβαίνουσας λόγω του ποσού που έχει δηλώσει ως εύλογο κέρδος το οποίο χαρακτηρίζει ως πολύ χαμηλό, σε βαθμό που να απειλείται η προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης, υπολαμβάνοντας ότι η εν λόγω προσφορά όχι μόνο παραβιάζει το άρθρο 68 του Ν.3863/20είναι ασυνήθιστα χαμηλή κατά την έννοια του άρθρου 88 του Ν.4412/2016 καίτοι δεν αναφέρεται στη διάταξη αυτή ρητώς, ως πράττει με το υπόμνημά της. Εξάλλου, και η δεύτερη παρεμβαίνουσα, απαντώντας στους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, ισχυρίζεται χαρακτηριστικά: «Επομένως εφόσον η εταιρεία μας έχει συμπεριλάβει στην οικονομική της προσφορά θετικό (1.600€) εργολαβικό κέρδος, τούτο αυτοτελώς και μόνον εκτιμώμενο και με μόνη αναφορά στο ύψος της υπό εκτέλεση σύμβασης δεν αρκεί για να τεκμηριώσει τον χαρακτηρισμό αυτού ως δήθεν μη ευλόγου και κατά συνεκδοχή την οικονομική προσφορά μας ως δήθεν ασυνήθιστα χαμηλής». Ως εκ τούτου, το

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

υπόμνημα που κατέθεσε η προσφεύγουσα ουδόλως τροποποιεί την πραγματική και νομική βάση της προσφυγής.

41. Επειδή στο άρθρο 1 της Οδηγίας 2007/66/ΕΚ (που τροποποιεί τις Οδηγίες 89/665/ΕΟΚ και 92/13 ΕΟΚ), με τίτλο «Πεδίο εφαρμογής και διαθεσιμότητα των διαδικασιών προσφυγής» και δη στην παρ. 3 ορίζεται ότι : «Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι διαδικασίες προσφυγής να είναι διαθέσιμες σύμφωνα με τους κανόνες που είναι δυνατό να θεσπίζουν τα κράτη μέλη τουλάχιστον σε οιοδήποτε πρόσωπο έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση και το οποίο υπέστη ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εικαζόμενη παράβαση». Περαιτέρω σύμφωνα με το άρθρο 1 της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ «Η επιδίωξη αυτή, αποτελεί έκφραση τόσο της αρχής της αποτελεσματικότητας («αποτελεσματικών») ώστε να αποτρέπεται η δημιουργία πραγματικών καταστάσεων ικανών να βλάψουν τα έννομα συμφέροντα των διαγωνιζομένων, όσο και της επιταγής της ταχείας διεκπεραιώσεως («όσο το δυνατόν ταχύτερων») ώστε να μην παρακωλύεται για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο η πρόοδος τους».

42. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 346 του ν. 4412/2016 «Προστασία κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων» προβλέπεται ότι : «1. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα , σύμφωνα με το άρθρο 368. »

43. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του ν.4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017 προβλέπεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας,

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

44. Επειδή κατά την έννοια του ενωσιακού δικαίου (βλ. σχετικά άρθρο 6 ΕΣΔΑ) ως ερμηνεύεται από το ΕΔΔΑ, η έννοια του «θιγόμενου» ταυτίζεται με το άτομο που βλάπτεται άμεσα από την αμφισβητούμενη πράξη ή παράλειψη (βλ. *Johnston* κα 18.12.1986, *Prager και Oberschlick*, 26.4.1995).

45. Επειδή στα πλαίσια της δικονομικής Οδηγίας 89/665/ΕΚ καθίσταται σαφές ότι τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να παρέχουν το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής σε οποιοδήποτε πρόσωπο επιδιώκει τη σύναψη δημοσίας συμβάσεως (υπόθεση ΔΕΚ C-240/01, 19.6.03, *W.Hackermuller*, Συλλ. 2003, I-6319, σκέψεις 18-19) C-230/02, 12.2.04 *Grossmann Air Service*, σκ 26).

46. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά, κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 3886/2010, που δεν έχουν μεταβληθεί εν προκειμένω με το παρόν νομοθετικό πλαίσιο (ν. 4412/2016), το θεσπιζόμενο με το νόμο αυτό σύστημα παροχής έννομης προστασίας, κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σκοπεί στην προστασία όσων ενδιαφέρονται να τους ανατεθούν οι παραπάνω συμβάσεις, έναντι της βλάβης την οποία υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν από την εκ μέρους του αναθέτοντος φορέως παράβαση των κανόνων οι οποίοι καθορίζουν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, την διαδικασία επιλογής του αναδόχου της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί, καθώς και τα κριτήρια, βάσει των οποίων θα αναδειχθεί ο τελευταίος.

47. Επειδή το έννομο συμφέρον αφορά κάθε νομική ή πραγματική κατάσταση που αναγνωρίζεται από το δίκαιο και από την οποία ο αιτών βάσει ενός ιδιαίτερου δεσμού αντλεί ωφέλεια, η οποία θίγεται από την προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη (Γλυκερία Π. Σιούτη, *Το έννομο συμφέρον στην αίτηση ακύρωσης*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1998, σελ. 23).

48. Επειδή το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι άμεσο, και ατομικό /προσωπικό, με την έννοια ότι πρέπει να αφορά τον ενδιαφερόμενο προσωπικά και όχι ένα γενικό κύκλο προσώπων. Όσον αφορά τις κανονιστικές πράξεις «η προϋπόθεση για τη συνδρομή του προσωπικού

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

*εννόμου συμφέροντος συντρέχει όταν η προσβαλλόμενη κανονιστική ρύθμιση, θίγει συγκεκριμένες ελευθερίες ή δικαιώματα του αιτούντος, τα οποία κατοχυρώνονται από το Σύνταγμα και τους νόμους και των οποίων την πραγμάτωση επιδιώκει να αποκαταστήσει ο αιτών με την έκδοση της ακυρωτικής απόφασης» (Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», *ΔιοικΔ*, 2010, τ. 4, σελ 847).*

49. Επειδή, κατά τη θεωρία και νομολογία το έννομο συμφέρον θα πρέπει να είναι και άμεσο από την άποψη ότι το προσβαλλόμενο προσωπικό συμφέρον πρέπει να συνδέεται αιτιωδώς με το πρόσωπο του προσφεύγοντος, χωρίς να παρεμβάλλεται συμφέρον τρίτου, και ενεστώς, δηλαδή να είναι υπαρκτό και όχι μελλοντικό (Π. Δαγτόγλου, *Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2014). Πρέπει, επομένως, να υπάρχει συρροή των κάτωθι : α) η προσβαλλόμενη πράξη να έχει προκαλέσει βλάβη, υλική ή ηθική, και β) να υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της προσβαλλόμενης πράξης και της προσβαλλόμενης βλάβης (ΣτΕ 7μ. 1898/2016), ήτοι μια ειδική έννομη σχέση του προσφεύγοντα με την προσβαλλόμενη πράξη (Σπ. Βλαχόπουλος, *Όψεις της δικαστικής προστασίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας – το παράδειγμα του ν. 2522/1997 για τα δημόσια έργα*, 1998, σελ 199, Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, 2017, σελ. 745 επ.) και δεν αρκεί το γενικό δημόσιο ενδιαφέρον του κάθε πολίτη για την σύννομη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων (ΣτΕ 4391/2011 7μ., 2446/1992 7μ.). Συναφώς πρέπει να προκύπτει σαφώς και άνευ ουδεμίας αμφιβολίας από τις ad hoc ειδικές συνθήκες ότι θίγονται τα επαγγελματικά και οικονομικά συμφέροντα του προσφεύγοντος (ΣτΕ 2521/2004). Περαιτέρω, το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι και ενεστώς, ήτοι η βλάβη που προκαλείται στον ενδιαφερόμενο να έχει ήδη επέλθει ή να είναι βέβαιο ότι θα επέλθει κατά το χρόνο άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 1442/97 ΔΔικ 1997/1136) και να υφίσταται σωρευτικά τόσο κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης, όσο και κατά την άσκηση της προσφυγής και την εξέταση αυτής (παρ. ενδεικτικά ΣτΕ 956/95 ΔΔικ 1995/577, ΣτΕ Ολομ. 280/96 ΔΔικ 1996/844, ΔτΕ 416/2002λ 2239/2003, Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «*Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας*», *ΔιοικΔ*, 2010, τ. 4, σελ 846-7). Δεν νομιμοποιείται επομένως

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

όποιος θεμελιώνει το έννομο συμφέρον του σε μελλοντικά και αβέβαια γεγονότα, τα οποία δεν αποτελούν αναγκαία συνέπεια της ακύρωσης της πράξης (ΣΤΕ 1425/93 ΔΔικ 1994/831).

50. Επειδή σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως προβολής του από την αναθέτουσα αρχή, το έννομο συμφέρον ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια κατά περίπτωση σύνθεση εξέτασης της προσφυγής ως και από τον δικαστή (βλ. ΣΤΕ 2080/2016, 5/2006, 3078/2005, 1461/2003, κα). Εξετάζεται, δε, η ύπαρξη του εννόμου συμφέροντος με βάση τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος και τα στοιχεία του φακέλου που προσκομίστηκαν (ΣΤΕ 928/2004) υπό την έννοια ότι δεν δύναται το αρμόδιο όργανο να συμπληρώσει τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος του προσφεύγοντος καθόσον το βάρος απόδειξης για την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος φέρει ο τελευταίος (ΣΤΕ 4524/2009, 3900/2006) και μόνο προαποδεικτικώς (ΣΤΕ 1898/2016, 7μελές), ήτοι στην περίπτωση της προσφυγής με την κατάθεσή της εφόσον δεν προβλέπεται από τον Ν. 4412/2016 και το οικείο κανονιστικό πλαίσιο (ΠΔ 39/2017) η συμπλήρωση της προσφυγής με υποβολή υπομνήματος.

51. Επειδή σε κάθε περίπτωση οι προβαλλόμενοι από τον προσφεύγοντα λόγοι ακύρωσης περί υπάρξεως πλημμελειών, όσο σοβαρές και εάν είναι οι πλημμέλειες αυτές, και όσο κατάφωρη η παράβαση νόμου, δεν μπορούν να θεμελιώσουν έννομο συμφέρον για τον προσφεύγοντα, αφού άλλωστε η εξέτασή τους ανάγεται στο βάσιμο της αιτήσεως και όχι στο παραδεκτό αυτής (Δημήτριος Θ. Πυργάκης, *Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017).

52. Επειδή η προσφεύγουσα, της οποίας η προσφορά έγινε αποδεκτή και κατέλαβε την τρίτη θέση συμφερότερης προσφοράς, στρέφεται κατά της προσφοράς της πρώτης παρεμβαίνουσας προσωρινής αναδόχου, προβάλλοντας αιτιάσεις, ότι παρά τους όρους του νόμου και της διακήρυξης, έγινε δεκτή ενώ έπρεπε να απορριφθεί η προσφορά. Όμως, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω (σκέψεις 41-51), η προσφεύγουσα στερείται εννόμου συμφέροντος σχετικά με τους λόγους της προσφυγής με τους οποίους επιδιώκει -αλυσιτελώς- την ακύρωση της προσβαλλόμενης και τον αποκλεισμό των προσφοράς της αναδειχθείσας προσωρινής αναδόχου και πρώτης παρεμβαίνουσας. Και τούτο καθόσον ακόμη και αν γίνουν δεκτοί οι

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

ισχυρισμοί και το αίτημα της προσφυγής, περί αποκλεισμού της προσφοράς της πρώτης παρεμβαίνουσας, η ίδια η προσφεύγουσα δεν θεμελιώνει προσδοκία ανάθεσης της επίμαχης σύμβασης σε αυτήν την ίδια, καθώς έχει καταταγεί στην τρίτη σειρά μειοδοσίας και, κατόπιν των ως άνω σκέψεων, έχει γίνει αποδεκτή η προσφορά της προτασσόμενης δεύτερης παρεμβαίνουσας και έχουν απορριφθεί όλοι οι λόγοι της προσφυγής κατ' αυτής (σκέψεις 35-40 και 8). Επομένως, το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας δεν είναι άμεσο, ενεστώς και ατομικό αλλά έμμεσο, αβέβαιο και μελλοντικό. Συνεπώς για τους λόγους αυτούς, και ανεξαρτήτως της βασιμότητας των ισχυρισμών της προσφυγής κατά της προσφοράς της πρώτης παρεμβαίνουσας, πρέπει να απορριφθεί η προσφυγή ως απαράδεκτη, άνευ εννόμου συμφέροντος αλυσιτελώς ασκηθείσα, δεδομένου ίδια ότι η ωφέλεια της προσφεύγουσας από την επιδιωκόμενη ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης που έκανε αποδεκτή την προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας δεν είναι άμεση ενεστώσα βέβαιη και ατομική στο πρόσωπό της, καθώς σε κάθε περίπτωση παρεμβάλλεται συμφέρον τρίτου και ίδια της δεύτερης συμφερότερης καταταγείσας προσφοράς ήτοι της δεύτερης παρεμβαίνουσας.

53. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

54. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

55. Επειδή η δεύτερη παρέμβαση πρέπει να γίνει δεκτή.

56. Επειδή, σε συνέχεια της σκέψης 52, η εξέταση επί της ουσίας της πρώτης παρέμβασης καθίσταται άνευ αντικειμένου (Βλ. Παυλίδου Ε, «Οι αλυσιτελείς αιτήσεις ακυρώσεως στη νομολογία του ΣΤΕ», *ΕφημΔΔ* 2015, τ. 2, σελ. 256-257), δοθέντος ότι σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 η παρέμβαση ασκείται υπέρ της διατήρησης ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης η οποία, εν προκειμένω, δεν εξετάζεται επί της ουσίας λόγω του απαραδέκτου των σχετικών λόγων της υπό εξέταση προσφυγής.

57. Επειδή ύστερα από την παραπάνω σκέψη 54, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει (άρθρο 363 ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Αριθμός απόφασης: 459 /2020

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται τη δεύτερη παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 31-3-2020 και εκδόθηκε την 21-4-2020 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Ιωάννα Θεμελή

Η Γραμματέας

**Γεωργία Δούγκα
α/α Ελένη Μισοκέφαλου**